

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

„OPERATORA – TERMINALI FEDERACIJE“ D.O.O. SARAJEVO

2020.

Broj: 01-02-09-11-4-2051-6/20

Sarajevo, novembar 2021.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA.....	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II	REZIME DATIH PREPORUKA	5
III	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU	7
IV	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	8
1.	UVOD	8
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	8
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA	9
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA.....	10
5.	IMPLEMENTACIJA ZAKONA O NAFTNIM DERIVATIMA U FBiH	12
6.	PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE	14
7.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	15
7.1	BILANS USPJEHA.....	16
7.1.1	Prihodi.....	16
7.1.1.1	Poslovni prihodi	16
7.1.1.2	Finansijski prihodi	17
7.1.1.3	Ostali prihodi i dobici	17
7.1.2	Rashodi.....	17
7.1.2.1	Poslovni rashodi.....	18
7.1.2.2	Finansijski rashodi.....	20
7.1.3	Finansijski rezultat.....	20
7.2	BILANS STANJA	20
7.2.1	Stalna sredstva i dugoročni plasmani	20
7.2.1.1	Dugoročni finansijski plasmani.....	24
7.2.1.2	Druga dugoročna potraživanja.....	25
7.2.2	Tekuća sredstva.....	26
7.2.2.1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji.....	26
7.2.2.2	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	27
7.2.2.3	Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja	27
7.2.3	Kapital.....	28
7.2.4	Dugoročna rezervisanja i odložene porezne obaveze	29
7.2.5	Obaveze.....	29
7.2.5.1	Dugoročne obaveze.....	29
7.2.5.2	Kratkoročne obaveze.....	30
7.2.6	Popis sredstava i obaveza.....	30
7.2.7	Vanbilansna evidencija	31
7.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	32
7.4	IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU	32
7.5	BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	32
8.	JAVNE NABAVKE.....	32
8.1	Planiranje javnih nabavki	32
8.2	Provođenje postupaka javnih nabavki i realizacija ugovora	34
9.	SUDSKI SPOROVI	39
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	39
V	PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	42
	Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine.....	43
	Bilans stanja na 31. 12. 2020. godine.....	45
	Izveštaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine (Indirektna metoda).....	46
	Izveštaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na 31. 12. 2020. godine.....	48

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Negativno mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Operatora – Terminali Federacije d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: Društvo)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2020. godine, Bilans uspjeha, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, te Bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, zbog važnosti pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za negativno mišljenje*, finansijski izvještaji ne prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Društva na 31. 12. 2020. godine, finansijsku uspješnost, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za negativno mišljenje

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Na datum bilansa nije izvršena procjena umanjenja vrijednosti sredstava, u skladu s Računovodstvenim politikama i MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava, za iskazana ulaganja u zavisno društvo Naftni terminali Federacije d.o.o. Ploče u iznosu od 19.242.517 KM, kao i za nekretnine, postrojenja i opremu iskazane u iznosu od 26.808.352 KM. To može imati za posljedicu da je nadoknadivi iznos sredstava manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti, odnosno da su sredstva i finansijski rezultat za 2020. godinu precijenjeni (tačka 7.2.1.1 Izvještaja);
2. Na datum bilansa nije izvršeno vrijednosno usklađivanje za potraživanja od zavisnog društva Naftni terminali Federacije d.o.o Ploče starija od 360 dana, iskazana u iznosu od 2.564.499 KM. Navedeno nije u skladu s odredbama MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti, prema kojem je Društvo bilo dužno mjeriti umanjenje vrijednosti u iznosu jednakom očekivanim gubicima po osnovu potraživanja. Efekte na finansijske izvještaje nismo mogli kvantificirati (tačka 7.2.1.2 Izvještaja);
3. Gubitak perioda je manje iskazan za 1.348.805 KM, jer Društvo prilikom prodaje i uklanjanja stalnih sredstava (otpadnog materijala) sa terminala Živinice po cijeni nižoj od knjigovodstvene nije priznalo gubitak od prestanka priznavanja stalnih sredstava. Stalna sredstva (otpadni materijal) su prodana za 96.523 KM i priznat je dobitak od prodaje, a procijenjena vrijednost po kojoj su stalna sredstava isknjižena iznosila je 1.445.328 KM i teretila je akumuliranu dobit. Ovo nije u skladu s Računovodstvenim politikama i MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema (tačke 7.2.1 i 7.1.3 Izvještaja).

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše negativno mišljenje.

Ključna pitanja revizije

Osim pitanja navedenih u odjeljku Osnova za negativno mišljenje, utvrdili smo da nema drugih ključnih pitanja revizije.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

U sastavljanju finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako rukovodstvo ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovilo Društvo.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika, donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Društva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo, zasnovano na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koje mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima, ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo mišljenje. Naši zaključci zasnivaju se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma izvještaja

nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;

- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s rukovodstvom, mi određujemo ona koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja, i to su ključna revizijska pitanja. Opisujemo ih u izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprečava njihovo objavljivanje, ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da ih ne treba objaviti jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvještavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Operatora – Terminali Federacije d.o.o. Sarajevo za 2020. godinu**, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Društva za 2020. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- 1. Nije osigurano efikasno korištenje javnih sredstava, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, s obzirom na to da Plan javnih nabavki i Plan poslovanja nisu usklađeni u dijelu planiranih postupaka, te da su konstatovane značajne razlike planiranih iznosa za radove na naftnim terminalima. Također, postupci javnih nabavki pokretani su neblagovremeno, što je jedan od uzroka niske realizacije Plana nabavki, koji je za 2020. godinu realizovan samo 2% (tačka 8.1 Izvještaja);**
- 2. Odabir postupka kod provedenih pregovaračkih postupaka bez obavještenja o nabavci u iznosu od 259.475 KM nije izvršen u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, niti je proveden postupak za izvedene radove na terminalu Živinice u vrijednosti od 505.412 KM. Također, Društvo je plaćanje dobavljaču u iznosu od 450.287 KM, kao i produženje roka za izvršenje usluge vršilo u suprotnosti sa zaključenim ugovorom. S tim u vezi, Društvo u 2020. godini nije provodilo postupke javnih nabavki u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama (tačka 8.2 Izvještaja);**
- 3. Popis stalnih sredstava i potraživanja nije izvršen u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH. Društvo ne posjeduje sve podatke o tuđim stalnim sredstvima, zbog čega nije izvršen popis cjelokupne tuđe imovine, niti su popisne liste dostavljene vlasnicima stalnih sredstava. Također, prilikom popisa nisu konstatovani problemi u vezi rješavanja imovinsko-pravnih odnosa na terminalima datih u posjed Društvu niti su dati prijedlozi za njihovo rješavanje. Pored toga, nisu data obrazloženja pojedinačnih stanja potraživanja starijih od 360 dana, niti su planirane aktivnosti i način njihovog rješavanja. Ovo nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, zbog čega nije izvršeno ni usklađivanje stvarnog s knjigovodstvenim stanjem (tačka 7.2.6 Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI-jem 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tom standardu detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- **Aktivnosti na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa još nisu okončane i nisu osposobljeni svi terminali za skladištenje naftnih rezervi, zbog čega Društvo od 2014. godine, tj. od stupanja na snagu Zakona o naftnim derivatima u FBiH, nije uspostavilo rezerve naftnih derivata. S obzirom na to da terminali nisu osposobljeni, nisu utrošena sva sredstva od takse za uspostavu rezervi naftnih derivata namijenjenih za investicije i kupovinu nafte, a za troškove rada Društva od 2014. godine utrošeno je 21.069.015 KM, tj. 38% od ukupno prikupljenih sredstava (tačka 5. Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Društva odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Društva, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 3. 11. 2021. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

II REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKE	BROJ POGLAVLJA
1.	Uspostaviti sistem internih kontrola u dijelu upravljanja rizicima, kontrolnih aktivnosti i nadzora nad uspostavljenim kontrolnim aktivnostima, te sačinjavati Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.	tačka 4.
2.	Ured interne revizije uspostaviti u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i s Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.	tačka 4.
3.	Intenzivirati aktivnosti na osposobljavanju terminala i potrebnih kapaciteta, s ciljem uspostavljanja obaveznih rezervi naftnih derivata, u skladu sa Zakonom o naftnim derivatima u FBiH.	tačka 5.
4.	Kod značajnog odstupanja ostvarenih u odnosu na planirane veličine, izvršiti usklađivanje plana poslovanja i njegovo prilagođavanje tržišnim uslovima u skladu s članom 83. Statuta Društva.	tačka 6.
5.	Godišnji izvještaj o poslovanju sačiniti u skladu s Pravilnikom o računovodstvu.	tačka 6.
6.	Evidentirati uskladišteno gorivo Federalne direkcije robnih rezervi u poslovnim knjigama Društva kao tuđu robu u vlastitom skladištu.	tačka 7.1.1.1
7.	Sporazumom s Vladom FBiH regulisati izdavanje u podzakup poslovnog prostora u vlasništvu FBiH, koji je Društvu dat na raspolaganje.	tačka 7.1.1.1
8.	Dobitke ili gubitke proizašle od prestanka priznavanja nekretnina, postrojenja i opreme uključiti u dobit ili gubitak kada je prestalo njihovo priznavanje u skladu s MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.	tačka 7.2.1
9.	Amortizaciju sredstava obračunavati od momenta stavljanja u upotrebu, u skladu sa zahtjevima MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.	tačka 7.2.1
10.	Okončati aktivnosti na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa s ciljem uspostavljanja obveznih rezervi naftnih derivata.	tačka 7.2.1
11.	Na datum bilansa izvršiti procjenu postoje li pokazatelji da je vrijednost udjela umanjena, odnosno procjenu nadoknadle vrijednosti, u skladu sa zahtjevom MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine.	tačka 7.2.1.1
12.	Vršiti ispravku vrijednosti potraživanja na teret rashoda tekućeg perioda, u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9.	tačka 7.2.1.2
13.	Godišnji popis provoditi u potpunosti, na način da se utvrdi stvarno stanje imovine i obaveza, te izvrši usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.	tačka 7.2.6
14.	Bilješke uz finansijske izvještaje sastavljati u skladu sa zahtjevima Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.	tačka 7.5

15.	Plan javnih nabavki donositi u skladu sa osiguranim sredstvima prema usvojenom finansijskom planu, te nabavke planirati nakon što se stvore preduslovi za njihovo provođenje.	tačka 8.1
16.	Tendersku dokumentaciju sačinjavati na način da daje potpune informacije o uslovima ugovora i postupku dodjele ugovora, te ocjenu ponuda vršiti detaljno u skladu s tenderskom dokumentacijom.	tačka 8.2
17.	Plaćanja dobavljačima vršiti u skladu s važećim zakonskim, podzakonskim aktima i zaključenim ugovorima.	tačka 8.2
18.	Pregovaračke postupke bez objave obavještenja o nabavci provoditi u uslovima predviđenim Zakonom o javnim nabavkama.	tačka 8.2

III KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Međunarodni računovodstveni standardi;
- Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Zakon o privrednim društvima;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o radu;
- Zakon o naftnim derivatima u FBiH;
- Zakon o porezu na dobit;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima,
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Operator – Terminali Federacije d.o.o. Sarajevo pravni je sljednik ranijeg privrednog društva za skladištenje tečnih goriva Terminali Federacije d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: Terminali Federacije) koje je osnovano 2003. godine. Zakonom o naftnim derivatima FBiH iz 2014. godine¹ prestala je važiti Odluka o osnivanju ranijeg pravnog lica i osnovan je Operator – Terminali Federacije d.o.o. Sarajevo koji je preuzeo sva prava i obaveze, uključujući sve zaposlenike i imovinu Terminala Federacije. Zakonom su propisani djelatnost, kapital, vlasništvo, ovlaštenja, organi, finansijski plan i druga značajna pitanja za rad Društva. Društvo je osnivač i 100% vlasnik udjela u zavisnom društvu Naftni terminali Federacije d.o.o. Ploče (u daljem tekstu: NTF d.o.o.) koje posluje prema propisima Republike Hrvatske.

Osnovni kapital iznosi 42.359.792 KM i 100% je vlasništvo Vlade Federacije Bosne i Hercegovine.

Osnovna djelatnost Društva je skladištenje naftnih derivata u objektima u vlasništvu Društva i upravljanje ovim objektima ne može se povjeriti drugim pravnim subjektima. Ostale djelatnosti su: trgovina na veliko tekućim gorivima i srodnim proizvodima; stavljanje rezervi naftnih derivata na tržište u slučaju poremećaja snabdijevanja; organizacija, nadzor i upravljanje količinama i kvalitetom rezervi naftnih derivata; prikupljanje i obrada podataka o stanju i prometu operativnih zaliha naftnih derivata i rezervi naftnih derivata; saradnja s ministarstvima i nadležnim inspekcijama u skladu s posebnim propisima; saradnja s domaćim i drugim energetske tijelima i/ili subjektima; osiguranje tehničko-tehnološke ispravnosti uređaja i skladišta za naftne derivate i drugo. Društvo je ovlašteno za uspostavljanje i obnavljanje rezervi naftnih derivata i s njima ne smije poslovati bez prethodne saglasnosti Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije.

Unutrašnja organizacija uređena je Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. U Društvu se obavljaju poslovi organizovani u slijedeće cjeline: Uprava; Ured interne revizije i sektori za: tehniku, razvoj i investicije; ekonomsko-finansijske i komercijalne poslove; ljudske resurse, opće i pravne poslove i sektor za integralnu zaštitu i informacijsko komunikacijske poslove. Društvo ima svoje podružnice-poslovne jedinice: u Sarajevu, Mostaru, Živinicama i Bihaću.

U Društvu je 31. 12. 2020. godine bilo 99 zaposlenih, od čega u stalnom radnom odnosu 90, a na određeno radno vrijeme 9 zaposlenih.

Sjedište Društva je u Sarajevu, u Ulici Mustajbega Fadilpašića broj 1.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su nekonsolidovani finansijski izvještaji Društva za 2020. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate poslovanja. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, u periodu od decembra 2020. do septembra 2021. godine, sa prekidima.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

---

¹ „Sl. novine FBiH“, broj 52/14

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured) izvršio je reviziju nekonsolidovanih finansijskih izvještaja Društva za 2011. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao negativno mišljenje o tim izvještajima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. **Društvo nije postupilo u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i nije obavijestilo Ured o preduzetim radnjama radi prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju.**

Analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke

- 1) Investiciono ulaganje u hotel „Maršal“ preneseno je na Kanton Sarajevo, a Društvu je prenesena imovina terminala u Blažuju;
- 2) Interni akti se dorađuju i usaglašavaju s važećom zakonskom regulativom;
- 3) Donesen je Pravilnik o blagajničkom poslovanju;
- 4) Statut Društva usaglašava se s odlukama Vlade FBiH i Skupštine Društva i povećanje osnovnog kapitala ugrađuje se u Statut Društva i upisuje u registar nadležnog registarskog suda;
- 5) Donesen je Pravilnik o službenim putovanjima;
- 6) Ugovorom o angažovanju članova u Nadzorni odbor uređena su njihova prava na naknade za rad;
- 7) Reklasifikacija obaveza vrši se u skladu s MRS-om 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja;
- 8) Društvo je donijelo Pravilnik o računovodstvenim politikama kojima su definisane politike vrednovanja i iskazivanja prihoda kako je to predviđeno MRS-om 18 – Prihodi;
- 9) Pravilnikom o računovodstvu i Pravilnikom o računovodstvenim politikama definisane su politike potraživanja.

Djelimično realizovane preporuke

- 1) Provode se aktivnosti na preuzimanju i ulasku u posjed imovine dobivene na upravljanje i raspolaganje i vode se aktivnosti na njenoj uknjižbi, ali još nisu riješeni imovinsko-pravni odnosi na svim terminalima zbog čega nije uknjižena sva imovina;
- 2) Za obavljanje platnog prometa zaključeni su ugovori sa poslovnim bankama, ali nisu provedene procedure odabira banke putem javnih nabavki.

Nerealizovane preporuke

- 1) Potrebno je u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH vršiti popis stalnih sredstava i usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom;
- 2) Poboljšati i unaprijediti efikasnost poslovanja. U svim slučajevima stvaranja obaveza prioritet treba da bude zaštita imovine Društva.

Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja

- 1) Nije izvršena ocjena usklađenosti plana poslovanja Društva sa Zakonom o javnim preduzećima, jer Društvo nije u obavezi primjenjivati ovaj Zakon.

Nakon izvršene revizije za 2020. godinu dato je ukupno 18 preporuka, od čega je 15 novih i tri preporuke koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2011. godinu (dvije nerealizovane i jedna djelimično realizovana).

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Sistem internih kontrola

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Društvo u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Rukovodstvo Društva odgovorno je za uspostavljanje sistema internih kontrola radi ostvarenja programskih ciljeva rada. Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH², Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH³ i Standardi interne kontrole u javnom sektoru u FBiH⁴ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.⁵ Faktor koji najviše utiče na funkcionisanje sistema internih kontrola je povoljno kontrolno okruženje, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja i poštivanje postojećih zakonskih propisa. Revizijom je izvršeno ispitivanje sistema internih kontrola, kako bi se procijenila tačnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju finansijski izvještaji i njihova usklađenost s važećim zakonskim i drugim propisima. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacione strukture i donošenje kvalitetnih internih akata.

Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Društva detaljno je utvrđena unutrašnja organizacija, vrste organizacionih jedinica i njihov djelokrug, sistematizacija radnih mjesta sa opisom poslova, rukovođenje društvom i organizacionim jedinicama, ovlaštenja u rukovođenju i odgovornost za obavljanje poslova, saradnja u izvršavanju poslova, programiranje i planiranje rada, radni odnosi i disciplinska odgovornost, unutrašnja organizacija sektora i odjela, kao i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad. U toku 2020. godine primljeno je 17 novih zaposlenika putem javnog konkursa u skladu s Uredbom Vlade FBiH o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH.⁶ Najveći broj zaposlenika primljeno je u radni odnos na terminalu u Živinica, od čega je 9 vatrogasaca.

U vezi s upravljanjem rizicima, utvrdili smo da se rizici ne procjenjuju, kao i da Društvo nema uspostavljen registar rizika kako je utvrđeno Standardima interne kontrole u javnom sektoru u FBiH.

Društvo je donijelo određeni broj internih akata koji uređuju interne postupke i kontrole: Pravilnik o računovodstvu, Pravilnik o računovodstvenim politikama, Pravilnik o radu, Pravilnik o internim procedurama javnih nabavki i drugi. Nije donesena interna procedura o načinu planiranja, rokovima donošenja i usvajanja planova, niti su utvrđene procedure za praćenje izvršavanja planiranih aktivnosti. Iako je Društvo usvojilo interne akte i procedure, utvrdili smo da one u pojedinim slučajevima nisu dosljedno implementirane, što smo konstatovali i obrazložili kroz Izvještaj.

Procjena sistema internih kontrola nije na zadovoljavajućem nivou, jer nije uspostavljena kao preduslov za otklanjanje nedostataka što potvrđuje činjenica da je od ukupno datih 20 preporuka interne revizije realizovano šest.

Društvo je imenovalo koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu i sačinjen je Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole. Iako su Godišnjim izvještajem o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole navedene aktivnosti koje nisu realizovane u cilju uspostavljanja sistema finansijskog upravljanja i kontrole, nisu navedene mjere koje se planiraju poduzeti za dalji razvoj finansijskog upravljanja i kontrole po komponentama COSO modela.

---

² „Sl. novine FBiH“ br. 38/16

³ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17 i 3/19

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 75/16

⁵ COSO model je općeprihvaćeni međunarodni model za uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola koji čini pet međusobno povezanih komponenti: kontrolno okruženje, procjena rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, praćenje i procjena. Ovaj model definiše internu kontrolu kao postupke koje poduzima rukovodstvo zajedno sa zaposlenicima institucije koja je osmišljena da osigura razumno uvjerenje da se postizanje ciljeva poslovanja odvija putem efikasnih i efektivnih procesa, da je osigurana pouzdanost finansijskog izvještavanja, kao i usklađenost sa važećom regulativom.

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 13/19

Društvo nije poduzelo aktivnosti na uspostavljanju sistema internih kontrola koji se zasniva na COSO modelu, što je obaveza utvrđena Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH. Naime, ne vrši se kontinuirano identifikovanje i ocjena rizika, a kontrolne aktivnosti nisu u svim slučajevima dosljedno primijenjene, niti je vršen potpun nadzor nad uspostavljenim kontrolnim aktivnostima. U Godišnjem izvještaju o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole nisu navedene mjere koje se planiraju poduzeti za dalji razvoj finansijskog upravljanja i kontrole.

Preporuka:

- *uspostaviti sistem internih kontrola u dijelu upravljanja rizicima, kontrolnih aktivnosti i nadzora nad uspostavljenim kontrolnim aktivnostima, te sačinjavati Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.*

Interna revizija

U skladu s Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH⁷ i Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Društva, uspostavljen je Ured interne revizije u kojem su sistematizovana tri radna mjesta (rukovodilac i dva interna revizora), a popunjeno je jedno radno mjesto internog revizora. Donesena je strategija rizika i plan rada interne revizije za 2020. godinu kojim su planirane revizije polugodišnjeg i godišnjeg obračuna, te revizije nekretnina Društva, ulaganja u zavisno društvo NTF d.o.o. i provođenje postupaka javnih nabavki za 2019. godinu, kao i aktivnosti praćenja realizacije preporuka datih u provedenim revizijama. Ured interne revizije je izvršio planirane aktivnosti, ali **analizom postupanja po datim preporukama utvrđeno je da se po preporukama postupa u manjoj mjeri (od 20 datih, realizovano je šest preporuka).**

S obzirom na to da je u Uredu interne revizije popunjeno samo radno mjesto internog revizora, te uvažavajući njegove nadležnosti i važnost uspostavljanja funkcije interne revizije u Društvu, Društvo nije uspostavilo internu reviziju u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Društva.

Preporuka:

- *Ured interne revizije uspostaviti u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.*

Organi upravljanja

Organi Društva su Skupština, Nadzorni odbor i Uprava, kao organi upravljanja, te Odbor za reviziju.

Skupštinu Društva čine punomoćnici Vlade FBiH. Skupština, u skladu s članom 29. Statuta, održava se najmanje jednom godišnje radi usvajanja godišnjih izvještaja koji uključuju finansijske i izvještaje revizora, Nadzornog odbora i Odbora za reviziju i odlučuje o povećanju i smanjenju osnovnog kapitala i rasporedu dobiti. Tokom 2020. godine održano je šest sjednica Skupštine Društva i razmatrana su imenovanja članova Nadzornog odbora, izmjene Statuta Društva, raspodjela dobiti, povećanje osnovnog kapitala Društva, usvajanje Plana poslovanja i godišnjeg finansijskog plana.

Nadzorni odbor u sastavu: Rifet Fetić, predsjednik, i članovi: Sanel Halilbegović i Miroslav Rozić imenovan je Odlukom Skupštine Društva od 28. 1. 2016. godine na mandat od četiri godine. Nakon isteka mandata, Odlukom Skupštine Društva od 17. 4. 2020. godine imenovani su Amer Kapo, predsjednik, i članovi: Esad Hasanović i Miroslav Rozić, kao vršioци dužnosti. **Tokom 2020. godine, mandat vršilaca dužnosti produžavan je više puta na period od tri mjeseca.** Prema članu 41. Statuta Društva, sjednice Nadzornog odbora održavaju se prema potrebi, a najmanje jednom u tri mjeseca. Nadzorni odbor je u 2020. godini održao osam sjednica, na kojima su: podneseni izvještaji Skupštini Društva; usvajani izvještaji Uprave o poslovanju po polugodišnjem i godišnjem obračunu i izvještaji o

---

⁷ „Sl. novine FBiH“, broj 82/13, 74/14, 49/20

aktivnostima Odbora za reviziju; razmatrano povećanje kapitala Društva i izmjena i dopuna Statuta; imenovanje članova Uprave, te sazivanje Skupštine Društva.

Upravu Društva čine Hermedin Zornić, predsjednik i Slaven Zeljko član, koji su do 17. 4. 2020. godine bili vršioci dužnosti i to: predsjednik Uprave od 27. 9. 2019. godine, a član Uprave od 8. 2. 2019. godine. Uz prethodnu saglasnost Vlade FBiH na imenovanje članova Uprave Društva od 28. 2. 2020. godine, Nadzorni odbor je 17. 4. 2020. godine imenovao Upravu u istom sastavu na mandatni period od četiri godine. Prema članovima 48. i 49. Statuta Društva, Uprava organizuje rad i rukovodi poslovanjem, zastupa i predstavlja Društvo i odgovara za zakonitost poslovanja. Statutom Društva definisano je da ukoliko Upravu čini više članova, Uprava zajednički zastupa Društvo. Prema sudskom registru, predsjednik Uprave obavlja poslove iz okvira registrovane djelatnosti i zastupa Društvo zajedno sa članom Uprave, bez ograničenja ovlaštenja, uz supotpis člana Uprave. Član Uprave obavlja poslove iz okvira registrovane djelatnosti, bez ograničenja ovlaštenja, i zastupa Društvo zajedno sa predsjednikom Uprave, uz supotpis predsjednika Uprave.

Odbor za reviziju imenovan je Odlukom Skupštine Društva od 12. 2. 2019. godine, na period od četiri godine, u sastavu: Dženamir Abaza, predsjednik, i članovi: Irena Bošnjak i Mevledin Bećirević. Statutom Društva definisano je da Odbor za reviziju predlaže Nadzornom odboru godišnju strategiju rizika i plan revizije, osigurava adekvatne i funkcionalne interne kontrole, vrši reviziju polugodišnjih i godišnjih obračuna. Odbor za reviziju je u 2020. godini održao osam sjednica i izvršio je reviziju godišnjeg obračuna za 2019. godinu i polugodišnjeg obračuna za 2020. godinu, te donio strategiju rizika i plan rada za 2021. godinu. Izvještaje o provedenim revizijama i izvještaje o radu je dostavljao Nadzornom odboru u skladu s članom 62. Statuta Društva.

5. IMPLEMENTACIJA ZAKONA O NAFTNIM DERIVATIMA U FBIH

U skladu sa Zakonom o naftnim derivatima u FBiH Društvo⁸ je jedino ovlašteno za uspostavu i znavljanje rezervi naftnih derivata i sa njima ne smije poslovati bez prethodno pribavljene pisane saglasnosti Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije. Rezerve naftnih derivata su količine naftnih derivata uskladištenih na teritoriji FBiH u vlasništvu Vlade FBiH, koje se uspostavljaju s ciljem snabdijevanja naftnim derivatima za slučaj prijetnje energetske sigurnosti FBiH, uzrokovane vanrednim poremećajima u snabdijevanju. U skladu s članom 40. Zakona o naftnim derivatima u FBiH, ministar Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije je 10. 4. 2020. godine donio Instrukciju o načinu osiguranja, organizaciji skladištenja, regionalnom rasporedu, dinamici formiranja i znavljanja rezervi naftnih derivata,⁹ kojom su date upute i propisan način osiguranja, organizacija skladištenja, regionalni raspored i dinamika formiranja i znavljanja rezervi naftnih derivata u FBiH. Također, propisano je da se rezerve čuvaju u gotovim proizvodima isključivo u skladištima koja su u vlasništvu ili posjedu Društva i ne mogu biti predmetom izvršenja. Članom 39. Zakona o naftnim derivatima u FBiH definisano je da će se obavezne zalihe naftnih derivata formirati u skladu sa Direktivom vijeća (EU) 2009/119/EC10 (u daljem tekstu: Direktiva), kojom je utvrđeno da ukupne zalihe nafte treba da odgovaraju barem količini od 90 dana prosječnog dnevnog neto uvoza ili količini od 61 dana prosječne dnevne domaće potrošnje, ovisno o tome koja količina je veća.

---

⁸ Operator rezervi naftnih derivata je energetski subjekt koji skladišti, nabavlja, znavlja naftne derivate i raspolaže sa taksom u skladu sa Zakonom.

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 25/20

¹⁰ Direktiva vijeća 2009/119/EZ od 14. septembra 2009. godine o obavezni država članica EZ da održavaju minimalne zalihe sirove nafte i/ili naftnih derivata

U nastavku je pregled potrebnih skladišnih kapaciteta i rezervi naftnih derivata u FBiH u skladu sa Direktivom, na osnovu uvoza naftnih derivata u 2019. godini:

N/D	Ukupno tona	Procenat %	90-dnevna potrošnja- tona	Procenat %	Koeficijent	Potrebni skladišni kapaciteti (m ³)
BMB	117.123	14,35	29.281	14,35	1,36	39.822
DG	678.202	83,10	169.551	83,10	1,19	201.765
LUEL	20.768	2,54	5.192	2,54	1,16	6.023
UKUPNO	816.093	100	204.024	100	1,24	247.609

U narednoj tabeli dat je pregled kapaciteta svih terminala i količina naftnih derivata sa 31. 12. 2020. godine:

Terminal	Kapacitet (m ³)	Količina naftnih derivata koja se može uskladištiti (tona)	Trenutna količina naftnih derivata (litara)
Živinice	45.900	36.720	1.828.756 ¹¹
Sarajevo	42.300	33.840	0
Mostar	82.627	66.102	0
Bihać	18.300	14.640	0
UKUPNO	189.127	151.302	1.828.756

Zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa Društvo nije ušlo u posjed cjelokupne imovine koja mu je Odlukom o osnivanju privrednog društva za skladištenje tečnih goriva „Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo¹² data na upravljanje i raspolaganje, što je šire opisano u tački 7.2.1 Izvještaja.

Od stupanja na snagu Zakona o naftnim derivatima u FBiH Društvo je provodilo aktivnosti na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa i u 2020. godini u funkciju je stavljen terminal u Živinicama. Nakon uspostavljanja terminala u Živinicama pokrenuta je procedura javne nabavke 2,43 miliona litara goriva koja je okončana u augustu 2021. godine, što je šire opisano u tački 8.2 Izvještaja.

Iako je Društvo poduzimalo aktivnosti na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa, još uvijek nisu uspostavljeni svi terminali, zbog čega Društvo od 2014. godine, tj. od stupanja na snagu Zakona o naftnim derivatima u FBiH nije uspostavilo rezerve naftnih derivata, zbog čega je i osnovano.

Preporuka:

- **intenzivirati aktivnosti na osposobljavanju terminala i potrebnih kapaciteta, s ciljem uspostavljanja obaveznih rezervi naftnih derivata, u skladu sa Zakonom o naftnim derivatima u FBiH.**

Zakonom o naftnim derivatima u FBiH definisano je da se finansiranje uspostavljanja rezervi naftnih derivata finansira iz takse za uspostavu rezervi naftnih derivata i prihod je Društva. Taksa se plaća na promet naftnih derivata koji služe za krajnju potrošnju u visini od 0,01 KM po litru naftnih derivata, uključujući i LPG koji se koristi u motorima sa unutrašnjim sagorijevanjem. Obveznici takse su energetske subjekti koji se bave prometom naftnih derivata na malo i kupac koji koristi naftne derivate. Namjenski utrošak sredstava prikupljenih na osnovu takse utvrđuje Vlada FBiH na prijedlog Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije, a namjenskim utroškom smatra se: kupovina naftnih derivata s ciljem formiranja rezervi naftnih derivata, ugovaranje osiguranja rezervi naftnih derivata, kontrola kvaliteta rezervi naftnih derivata, osiguranje tehničko-tehnološke ispravnosti postrojenja i skladišta za skladištenje naftnih derivata i troškovi rada Društva.

¹¹ Društvo sa 31. 12. 2020. godine ima uskladišteno 1.828.756 litara rezervi nafte Federalne direkcije robnih rezervi. U 2021. godini Društvo je nabavilo 2.430.000 litara nafte.

¹² „Sl. novine FBiH“, br. 22/14 – prečišćeni tekst (Sl. novine FBiH, br. 60/03, 51/04, 8/05, 13/05, 64/05, 8/09, 99/12,2/13, 70/13 i 14/14)

Odlukom o načinu namjenskog utroška sredstava ostvarenih po osnovu takse za uspostavu rezervi naftnih derivata za period 2019-2022. godina¹³, propisan je način namjenskog korištenja sredstava ostvarenih po osnovu prihoda za posebnu namjenu-takse za uspostavu rezervi naftnih derivata za period 2019-2022. godina koja se uplaćuju na poseban namjenski podračun Jedinog računa Trezora FBiH, a koja su prihod Društva. Odlukom je definisano da će se ukupna sredstva ostvarena po osnovu takse koristiti za kupovinu naftnih derivata s ciljem formiranja rezervi naftnih derivata, ugovaranje osiguranja rezervi naftnih derivata, kontrolu kvaliteta rezervi naftnih derivata, osiguranje tehničko-tehnološke ispravnosti postrojenja i skladišta za skladištenje naftnih derivata, uključujući nabavku ili izgradnju novih skladišta i troškove rada Društva. Pored toga, Odlukom je definisano da se sredstva koja se koriste za osiguranje tehničko-tehnološke ispravnosti postrojenja i skladišta za skladištenje naftnih derivata, uključujući nabavku ili izgradnju novih skladišta uključuju u povećanje osnovnog kapitala, a Skupština Društva svake godine donosi odluku o povećanju osnovnog kapitala u visini ovih sredstava. Neiskorištena ili više ostvarena sredstva po osnovu takse, prenose se u narednu godinu i srazmjerno koriste za utvrđene namjene, osim za troškove rada Društva.

Prema prezentiranim podacima, u periodu 2014-2020. godine prikupljeno je i uplaćeno Društvu ukupno 55.429.387 KM prihoda od takse. U istom periodu sredstva od takse utrošena su u iznosu od 27.256.053 KM za: troškove rada Društva (21.069.015 KM), osiguranje tehničko-tehnološke ispravnosti postrojenja i skladišta za skladištenje naftnih derivata (6.186.685 KM) i za kontrolu kvaliteta rezervi naftnih derivata (353 KM).

Za kupovinu i ugovaranje osiguranja rezervi naftnih derivata nisu utrošena sredstva. Preostala neutrošena sredstva nalaze se na namjenskim računima Društva.

Društvo je dostavilo godišnji izvještaj o namjenskom utrošku prihoda od takse Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije.

6. PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE

Planiranje u Društvu uređeno je Zakonom o naftnim derivatima u FBiH i Statutom Društva. Statutom je propisano da Uprava priprema prijedlog plana poslovanja i godišnji finansijski plan u skladu s članom 46. Zakona o naftnim derivatima u FBiH. Godišnjim finansijskim planom se utvrđuju ciljevi poslovanja i rokovi provođenja poslovnih aktivnosti. Poseban dio finansijskog plana mora sadržavati način korištenja takse za uspostavu rezervi naftnih derivata (u daljem tekstu: taksa) i rok u kojem će se operativne zalihe¹⁴ u cijelosti zamijeniti zalihama naftnih derivata¹⁵. Plan poslovanja i godišnji finansijski plan za 2020. godinu sačinjen je u januaru 2020. godine. Nadzorni Odbor utvrdio je prijedloga Plana poslovanja 21. 1. 2020. godine, a Skupština Društva usvojila 12. 2. 2020. godine.

Sredstva za poslovanje Društva ostvaruju se iz prikupljene takse, a na osnovu Odluke o načinu namjenskog utroška sredstava ostvarenih po osnovu takse za period 2019 – 2022. godina. Odlukom su planirana sredstva za 2020. godinu u iznosu od 11.500.000 KM, a izmjenom Odluke izmijenjen je Plan namjenskog utroška takse i planirana su sredstva u iznosu od 10.500.000 KM. Prema ovoj Odluci raspodjela sredstava utvrđena je na način da je za investicije predviđeno 5.054.000 KM (48,13%), troškove rada Operatora 3.000.000 KM (28,57 %), kupovinu nafte 2.400.000 KM (22,86%), kontrolu kakvoće nafte 28.750 KM (0,27 %) i osiguranje nafte 17.250 KM (0,17%).

Društvo je nakon izmjene Odluke u julu 2020. godine izvršilo izmjene Plana poslovanja i Godišnjeg finansijskog plana za 2020. godinu, a revidirani plan Skupština Društva usvojila je 6. 8. 2020. godine.

¹³ „Sl. novine FBiH“, br. 28/19 i 47/20

¹⁴ Operativne zalihe naftnih derivata su količine naftnih derivata koje, za svoje potrebe, formiraju obveznici osiguranja operativnih zaliha radi osiguranja stabilnosti snabdjevanja u slučaju kratkotrajnih prekida u snabdjevanju tržišta FBiH.

¹⁵ Rezerve naftnih derivata je količina naftnih derivata uskladištenih na teritoriji FBiH, koje su uspostavljene sa ciljem snabdjevanja naftnim derivatima za slučaj prijetnje energetske sigurnosti FBiH, uzrokovane vanrednim poremećajima u snabdjevanju.

Društvo je izradilo plan poslovanja u skladu s članom 46. Zakona o naftnim derivatima u FBiH i Statutom, ali nije donesena interna procedura o načinu planiranja, rokovima donošenja i usvajanja planova, niti su utvrđene procedure za praćenje izvršavanja planiranih aktivnosti.

Osnovne ekonomske kategorije planirane su i ostvarene u sljedećim iznosima:

Red. br.	Pozicija	Ostvareno 2019. godina	Plan 2020. godina	Rebalans 2020. godina	Ostvareno 2020. godina	Indeks (6/3)	Indeks (6/5)
1	2	3	4	5	6	7	8
I	Prihodi	3.672.832	3.947.000	3.947.000	3.415.545	93%	86%
II	Rashodi	2.956.416	3.792.000	3.792.000	3.772.264	127%	99%
III	Dobit (gubitak) prije poreza	716.416	155.000	155.000	(356.719)	-	-

Planom poslovanja planirani su prihodi potrebni za rad poslovanja Društva, te rashodi po istom osnovu. U 2020. godini planirani su prihodi u iznosu od 3.947.000 KM i rashodi od 3.792.000 KM, te dobit u iznosu od 155.000 KM.

Ukupno ostvareni prihodi u 2020. godini u iznosu od 3.415.545 KM, manji su od prihoda prethodne godine za 257.287 KM, dok su ostvareni rashodi od 3.772.264 KM veći od rashoda prethodne godine za 815.848 KM. Za 2020. godinu iskazan je gubitak u poslovanju u iznosu od 356.719 KM. Pad prihoda posljedica je smanjenja poslovnih aktivnosti u FBiH i manjom potrošnjom goriva koji su uzrokovani pandemijom COVID-19, dok su rashodi veći od prethodne godine radi prijema novih uposlenika na obezbjeđenju terminala Živinice i zbog povećanja troškova amortizacije za terminal Živinice. **Iako je došlo do značajnog odstupanja prihoda u odnosu na plan, nije postupljeno u skladu s članom 83. Statuta Društva koji nalaže da Uprava na godišnjem osnovu razmotri plan poslovanja i godišnji finansijski plan, te u slučaju potrebe, a u skladu sa njegovim ciljevima, revidira i uskladi plan poslovanja kako bi se mogao prilagoditi tržišnim uslovima.** Usklađivanje plana je izvršeno samo pri izmjeni Odluke o načinu namjenskog utroška sredstva ostvarenih po osnovu takse u julu 2020. godine, ali ne i sa stvarnim pokazateljima poslovanja Društva u 2020. godini.

Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije dostavljen je Izvještaj o prilivima i odlivima sredstava iz takse za period 1. 1. do 31. 12. 2020. godine i Izvještaj o uplaćenim i utrošenim sredstvima iz takse za 2020. godinu.

Društvo nije sačinilo Godišnji izvještaj o poslovanju za 2020. godinu što je bilo u obavezi u skladu s članom 70. Pravilnika o računovodstvu.

Preporuka:

- **kod značajnog odstupanja ostvarenih u odnosu na planirane veličine, izvršiti usklađivanje plana poslovanja i njegovo prilagođavanje tržišnim uslovima u skladu s članom 83. Statuta Društva;**
- **godišnji izvještaj o poslovanju sačiniti u skladu s Pravilnikom o računovodstvu.**

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnje finansijske izvještaje za 2020. godinu Društvo je sačinilo i dostavilo nadležnim organima i institucijama u utvrđenom roku. Nije provedena eksterna revizija finansijskih izvještaja Društva, jer nije okončana procedura javne nabavke.

7.1 BILANS USPJEHA

7.1.1 Prihodi

U Godišnjim finansijskim izvještajima za 2020. godinu, iskazani su prihodi u iznosu od 3.415.545 KM. Struktura ostvarenih prihoda iskazana u finansijskim izvještajima, je sljedeća:

	KM	
	1. 1. - 31. 12. 2020.	1. 1. - 31. 12. 2019.
PRIHODI	3.415.545	3.672.832
Poslovni prihodi	3.099.049	3.348.294
Prihodi od prodaje učinaka	298.386	314.163
Ostali poslovni prihodi	2.800.663	3.034.131
Finansijski prihodi	215.254	323.412
Ostali prihodi i dobici	101.242	821
Prihodi iz osnova promjene računovodstvene politike	0	305

7.1.1.1 Poslovni prihodi

Poslovni prihodi odnose se na prihode od prodaje učinaka (298.386 KM) i ostale poslovne prihode (2.800.663 KM).

- U okviru prihoda od prodaje učinaka iskazani su prihodi od prodaje usluga povezanim pravnim licima u inostranstvu NTF d.o.o. Ploče (264.388 KM) i prihodi od usluga skladištenja goriva (33.998 KM).
- Prihodi od prodaje usluga povezanim pravnim licima ostvareni su po osnovu Ugovora o poslovno-tehničkoj saradnji¹⁶, zaključenim sa NTF d.o.o., kojim je definisano da NTF d.o.o. Društvu na ime korištenja imovine mjesečno uplaćuje 5% fakturisanog iznosa od prodaje kapaciteta koje koristi u poslovne svrhe, što je šire opisano u tački 7.2.1.2 Izvještaja.
- Prihodi od usluga skladištenja goriva ostvareni su po osnovu Ugovora o privremenom skladištenju dizel goriva Federalne direkcije robnih rezervi. Ugovor je zaključen 10. 3. 2020. godine sa rokom od 6 mjeseci, a Aneksom ugovora produžen je rok skladištenja goriva do 31. 12. 2020. godine. Fakturisanje usluga otpočelo je po prijemu goriva u skladište od 25. 3. 2020. godine, a cijena mjesečnog najma utvrđena je u iznosu od 2,34 KM/m³ goriva. **Članom 10. Ugovora definisano je da Društvo uskladišteno gorivo evidentira u svojim poslovnim knjigama kao robu u vlasništvu Federalne direkcije robnih rezervi (tuđa roba u vlastitom skladištu), što nije učinjeno.**
- Ostali poslovni prihodi najvećim dijelom odnose se na prihode od takse iz Zakona o naftnim derivatima u FBiH za troškove rada (2.728.527 KM) i prihode od zakupa (57.579 KM).
- Prihodi od takse iz Zakona o naftnim derivatima za troškove rada – odnose se na ostvareni dio prihoda od takse koji je u skladu s Odlukom o načinu namjenskog utroška sredstava ostvarenih po osnovu takse za uspostavu rezervi naftnih derivata za period 2019-2022. godina namijenjeni za troškove rada Društva. Prema ovoj Odluci utvrđena je raspodjela sredstava na način da je za investicije predviđeno 5.054.000 KM (48,13%), troškove rada Operatora 3.000.000 KM (28,57 %), kupovinu nafte 2.400.000 KM (22,86%), kontrolu kakvoće nafte 28.750 KM (0,27 %) i osiguranje nafte 17.250 KM (0,17%).
- Prihodi od izdavanja objekata u zakup ostvareni su po osnovu Ugovora o zakupu poslovnog prostora u Sarajevu, u Ulici Kralja Tvrtka br. 1, zaključenog sa Borovo d.o.o. Sarajevo 28. 12. 2011. godine. Ugovorom je definisana cijena 30 KM/m², odnosno 4.890 KM mjesečno i da vrijedi do

¹⁶ Ugovor o poslovno tehničkoj saradnji zaključen je 24. 12. 2009. godine, dok je Aneks 1. zaključen 31. 5. 2011. godine, a Aneks 2. 11. 2. 2015. godine.

30. 6. 2015. godine, te da se automatski produžava na period od pet godina ukoliko zakupac izmiruje svoje obaveze uredno. Društvo je poslovni prostor dobilo na korištenje Odlukom Vlade FBiH¹⁷, kojom je definisano da se nekretnina daje na upravljanje i korištenje, te da se međusobni odnosi u pogledu naknade komunalnih usluga i održavanje infrastrukture, kao i ostala prava i obaveze regulišu sporazumima sa Vladom FBiH. **Društvo nema saglasnost, odnosno zaključen sporazum sa Vladom FBiH u vezi izdavanja poslovnog prostora u podzakup, kako je definisano Odlukom. Također, ističemo da od 2015. godine nije bilo izmjene cijene zakupa.**

Preporuke:

- *evidentirati uskladišteno gorivo Federalne direkcije robnih rezervi u poslovnim knjigama Društva kao tuđu robu u vlastitom skladištu;*
- *sporazumom s Vladom FBiH regulisati izdavanje u podzakup poslovnog prostora u vlasništvu FBiH, koji je Društvu dat na raspolaganje.*

7.1.1.2 Finansijski prihodi

Finansijski prihodi najvećim dijelom u iznosu od 215.281 KM odnose se na prihode od kamata po osnovu pozajmice po Sporazumu o dugoročnoj pozajmici zaključenim sa NTF d.o.o.

7.1.1.3 Ostali prihodi i dobici

Ostali prihodi i dobici iskazani su u iznosu od 101.242 KM, a odnose se na dobitke od prodaje (96.523 KM) i dobitke po osnovu ugovorene zaštite od rizika (4.717 KM).

- **Dobici od prodaje** ostvareni su po osnovu Ugovora o kupoprodaji željeza i drugog otpadnog materijala na terminalu Živinice od 30. 1. 2020. godine. Naime, Društvo je priznalo prihod od prodaje otpadnog materijala na terminalu Živinice koji je evidentiran u okviru investicija u toku iako nije ostvarila veću vrijednost od knjigovodstvene u momentu prodaje (šire opisano u tački 7.2.1 Izvještaja). To nije u skladu s članom 50. Pravilnika o računovodstvenim politikama.
- **Dobici po osnovu ugovorene zaštite od rizika** odnose se na povrat dijela iznosa fakture od „Termoelektra“ d.o.o. zbog ugradnje materijala neodgovarajućeg kvaliteta.

7.1.2 Rashodi

U finansijskim izvještajima rashodi su iskazani u iznosu od 3.772.264 KM, kako slijedi:

	KM	
	1. 1. - 31. 12. 2020.	1. 1. - 31. 12. 2019.
RASHODI	3.772.264	2.956.416
Poslovni rashodi	3.459.073	2.657.273
Materijalni troškovi	117.123	80.497
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	2.849.015	2.392.791
Troškovi proizvodnih usluga	34.565	11.932
Amortizacija	298.266	23.523
Nematerijalni troškovi	160.104	148.530
Finansijski rashodi	215.240	297.233
Ostali rashodi i gubici	17.194	10
Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti	29.257	0
Rashodi iz osnova promjena računovodstvene politike	51.500	1.900

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 55/06

7.1.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi za 2020. godinu iznose 3.459.073 KM, što je za 801.800 KM ili 23% više u odnosu na prethodnu godinu. Razlog povećanja rashoda je prijem novih uposlenika na obezbjeđenju terminala Živinice (troškovi plaća i ostalih primanja su veći za 456.224 KM ili 16%) i zbog troškova amortizacije za aktiviranje terminala Živinice (više za 274.703 KM ili 92%). Od ukupno iskazanih poslovnih rashoda, 82% se odnosi na troškove plaća i ostalih ličnih primanja.

Materijalni troškovi

Materijalni troškovi najvećim dijelom odnose se na troškove energije i goriva (75.735 KM), sitan inventar (22.536 KM) i troškove sirovina i materijala (17.023 KM).

- U okviru troškova energije i goriva najznačajniji su troškovi električne energije (59.690 KM) i goriva (8.917 KM). Troškovi goriva iskazani su po osnovu korištenja službenih vozila, a tokom 2020. godine gorivo se nabavljalo od Petrol BH Oil Company d.o.o. Sarajevo na osnovu godišnjih ugovora zaključenih nakon provedenih konkurentskih postupaka javnih nabavki u 2019. godini i 2020. godini. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju utvrdili smo da se gorivo isporučivalo po važećim maloprodajnim jediničnim cijenama u momentu isporuke.
- Troškovi sirovina i materijala iskazani su u iznosu od 17.023 KM, a najznačajniji su troškovi materijala za održavanje čistoće i dezinfekciju (10.716 KM).

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja

	KM
	1. 1 – 31. 12. 2020.
Troškovi ostalih primanja, naknada i prava zaposlenih	2.849.015
Troškovi plaća	2.347.611
Troškovi službenih putovanja	11.958
Troškovi ostalih primanja, naknada i materijalnih prava	410.644
Troškovi naknada članova odbora i komisija	78.802

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja su najveći izdatak u okviru poslovnih rashoda, a odnose se na troškove: plaća i ostalih primanja, naknada i materijalnih prava, naknada članova odbora i komisija i službenih putovanja.

Troškovi plaća i naknada plaća zaposlenih iskazani su iznosu od 2.347.611 KM (neto plaće 1.371.141 KM, naknade plaća 659.685 KM i pripadajući porezi i doprinosi 316.784 KM) i veći su u odnosu na prethodnu godinu za 371.607 KM. Razlog povećanja je prijem zaposlenih u 2020. godini (17 novih zaposlenika, najvećim dijelom za podružnicu Živinice - vatrogasac operativac). Obračun plaća uređen je Pravilnikom o radu Društva od 12. 6. 2019. godine, sa izmjenama iz 2020. godine. Osnovna plaća uposlenika obračunava se kao proizvod broja sati provedenih na radu i neto satnice (koeficijenta) složenosti poslova. Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, poslovi su organizovani po grupama složenosti poslova, od jednostavnih do najsloženijih (grupe I-VIII). Propisani su i ostali elementi za obračun plaća kao i dodaci po osnovu uslova rada i radnog učinka. U odabranom uzorku revizijom nisu utvrđena pogrešna prikazivanja kod obračuna plaća.

Plaće Uprave uređene su ugovorima o pravima i obavezama koje su članovi Uprave zaključili sa Nadzornim odborom. Neto plaća članova Uprave (za oba člana Uprave) iznosi 3,9 prosječnih mjesečnih neto plaća isplaćenih u FBiH u prethodna tri mjeseca, prema posljednjim objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku. Pored prava iz ugovora, članovi Uprave imaju pravo na naknadu za stanovanje. Pravilnikom o plaćama, naknadama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja Društva, utvrđena je visina naknade za stanovanje u iznosu od 550 KM, ako član Uprave ima prebivalište udaljeno od sjedišta Društva najmanje 70 kilometara. Utvrđeno je da se članu Uprave,

u okviru plaće, obračunava i naknada za smještaj od 550 KM mjesečno na koju se obračunava porez i pripadajući doprinosi, a na osnovu navedenog Pravilnika.

Najviša neto plaća isplaćena u Društvu u 2020. godini iznosi 5.103 KM, a najniža 730 KM.

Troškovi ostalih primanja, naknada i materijalnih prava zaposlenih iskazani su u iznosu od 410.644 KM, a odnose se na: troškove toplog obroka (207.110 KM), naknadu za troškove prevoza (79.841 KM), regres (49.780 KM), otpremnine prilikom odlaska u penziju (32.012 KM), naknade za praznike i druge nagrade zaposlenih (23.900 KM). Naknada za topli obrok regulisana je Pravilnikom o radu i iznosi 1% od prosječne neto plaće isplaćene u FBiH, prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku. Naknade troškova prevoza na posao i sa posla utvrđene su u visini troškova gradskog, prigradskog i međugradskog prevoza za uposlenike čije je mjesto stanovanja udaljeno od mjesta rada najmanje dva kilometra. Regres za korištenje godišnjeg odmora isplaćen je u iznosu od 500 KM, od čega je iznos od 473 KM neoporezivi, a 27 KM oporezivi dio regresa. Naknada je isplaćena u skladu s članom 79. Pravilnika o radu, kojim je definisano da zaposlenik ima pravo na regres u visini jedne prosječne neto plaće u FBiH isplaćenih u posljednja tri mjeseca prije isplate regresa, a na osnovu procjene Uprave Društva da li su u Društvu stečeni uslovi za isplatu regresa. S obzirom na to da je Društvo za 2020. godinu iskazalo gubitak perioda u iznosu od 356.719 KM, visina naknade za regres nije primjerena.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju na osnovu koje se vršio obračun naknada nismo utvrdili nepravilnosti.

Troškovi naknada članovima odbora i komisija iskazani su u iznosu od 78.802 KM, a najvećim dijelom odnose se na neto iznos naknade uvećan za pripadajuće poreze i doprinose, i to: Odboru za reviziju (37.113 KM), Nadzornom odboru (29.832 KM) i predstavnicima Skupštine Društva (2.226 KM). Visina naknade članovima Odbora za reviziju uređena je Odlukom Skupštine Društva od 28. 6. 2019. godine i za predsjednika iznosi jednu prosječnu neto plaću isplaćenu u FBiH u prethodna tri mjeseca prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku, a za članove u iznosu od 80% od iznosa koji je određen za predsjednika, u skladu sa Zakonom o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH.¹⁸ Odlukom Skupštine Društva iz 2017. godine utvrđena je visina naknade članovima Nadzornog odbora i to za predsjednika mjesečna naknada od 1.200 KM, a za članove u visini od 80% iznosa mjesečne naknade utvrđene za predsjednika. Visina naknade predsjednika i članova Nadzornog odbora usklađena je s Rješenjem o utvrđivanju visine mjesečnih neto plaća članovima uprave i mjesečnih naknada za rad predsjednika i članova Nadzornog odbora u privrednim društvima sa većinskim učešćem državnih kapitala iz nadležnosti Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije. Revizijom dostavljene dokumentacije na osnovu koje se vrši obračun isplate naknade i putnih troškova nismo ustanovili nepravilnosti.

Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 34.564 KM, a najvećim dijelom odnose se na usluge izrade i dorade učinaka (17.284 KM), usluge održavanja (10.648 KM) i zakupa (2.932 KM). U okviru troškova izrade i dorade učinaka iskazani su troškovi izrade web stranice (4.500 KM), a ugovor je zaključen sa Shift obrtničkom radnjom za vršenje usluga grafičkog dizajna Mostar. Usluge održavanja odnose se na održavanje putničkih vozila (6.717 KM) i tekuće održavanje sredstava (4.290 KM). Uvidom u dokumentaciju odabranih uzoraka nismo utvrdili nepravilnosti.

Amortizacija

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 298.266 KM i u odnosu na prethodnu godinu povećani su zbog aktiviranja terminala u Živicama.

---

¹⁸ „Sl. novine FBiH“ br. 12/09

Nematerijalni troškovi

Nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 160.104 KM i najvećim dijelom odnose se na troškove neproizvodnih usluga (80.067 KM), poreze, naknade i takse (22.417 KM), poštanske i telekomunikacijske usluge (16.242 KM), reprezentaciju (14.692 KM) i druge troškove.

U okviru troškova neproizvodnih usluga najznačajniji su: zaštitarske usluge (21.346 KM), usluge revizije (16.700 KM), komunalne usluge (9.309 KM) i advokatske usluge (8.931 KM). Uvidom u dokumentaciju za troškove revizije utvrdili smo da su ugovori o pružanju usluga revizije zaključeni sa „Askom“ d.o.o. Sarajevo (predmet ugovora je revizija poslovanja za period 1. 1. 2018. do 30. 6. 2019. godine), i „Grant Thornton“ d.o.o Banja Luka za reviziju nekonsolidovanih finansijskih izvještaja za 2019. godinu. U odabranom uzorku nismo ustanovili nepravilnosti.

7.1.2.2 Finansijski rashodi

Finansijski rashodi iskazani su u iznosu od 215.240 KM najvećim dijelom odnose se na kamate po dugoročnom kreditu kod Intesa Sanpaolo banke d.d. Sarajevo (215.181 KM).

7.1.3 Finansijski rezultat

Društvo je u 2020. godini iskazalo gubitak u iznosu od 356.719 KM, dok je prethodne godine iskazana dobit od 716.416 KM, te je rezultat poslovanja tekuće godine lošiji od poslovnog rezultata prethodne godine za 1.073.135 KM. Navedeno je posljedica pada prihoda uzrokovanim manjom potrošnjom goriva zbog pandemija COVID-19, te povećanja troškova plaća i ostalih primanja (veći su za 456.224 KM) i povećanja troškova amortizacije za aktiviranje terminala Živinice (više za 274.703 KM).

Gubitak perioda je manje iskazan za 1.348.805 KM zbog nedosljedne primjene računovodstvenih politika prilikom prestanka priznavanja stalnih sredstava. Naime, Društvo je prodalo stalna sredstva (otpadni materijal) sa terminala Živinice koja su evidentirana na investicijama u toku i priznalo je dobitak od prodaje u iznosu od 96.523 KM. U momentu prodaje Društvo nije isknjižilo stalna sredstva (otpadni materijal) nego je sa 31. 12. 2020. godine po naknadno procijenjenoj vrijednosti u iznosu od 1.445.328 KM isknjižilo stalna sredstva sa investicija u toku i umanjilo akumuliranu dobit za isti iznos. Ovo nije u skladu s Računovodstvenim politikama i MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema kojima je definisano da dobitke ili gubitke koji proizlaze iz prestanka priznavanja pojedine nekretnine, postrojenja i opreme treba utvrditi kao razliku između neto iznosa potraživanja od otuđenja i knjigovodstvene vrijednosti imovine.

Također, nije vršena procjena nadoknadne vrijednosti imovine iskazane u iznosu od 46.050.869 KM u skladu sa zahtjevom MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, a efekte i uticaj na finansijske izvještaje nije moguće procijeniti.

7.2 BILANS STANJA

7.2.1 Stalna sredstva i dugoročni plasmani

Na datum bilansa, knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava i dugoročnih plasmana iskazana je u iznosu od 50.918.741 KM. Struktura stalnih sredstava na datum bilansa je:

	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	50.918.741	49.210.938
Nematerijalna sredstva	78.667	225
Nekretnine, postrojenja i oprema	26.808.353	27.608.624
Dugoročni finansijski plasmani	19.242.517	15.242.517
Druga dugoročna potraživanja	4.789.204	6.359.572

U okviru **nematerijalnih sredstava** najznačajniji iznos odnosi se na softverske alate i licence za terminal Živinice u iznosu od 74.493 KM.

Nekretnine, postrojenja i oprema predstavljaju najveći dio stalnih sredstava, čija se struktura odnosi na: zemljište (3.617.800 KM), građevinske objekte (6.618.930 KM), postrojenja i opremu (1.646.680 KM), alate, pogonski i uredski namještaj (902.402 KM), transportna sredstva (61.453 KM) i nekretnine, postrojenja i opremu u pripremi (13.921.637 KM).

R. br	Opis	Zemljišta	Građevinski objekti	Postroj. i oprema	Pog. kanc. mat.	Transp. sreds.	Nek., postr. i oprema u pripremi	Ostala sreds.	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Nabavna vrijednost								
	na 1. 1. 2020. g.	3.617.800	0	130.899	11.618	186.249	23.895.506	0	27.842.072
	direktna povećanja u 2020.	0	0	98.709	1.200	0	980.803	39.450	1.120.162
	prijenos sa pripreme	0	6.746.579	1.633.036	946.606	0	(9.480.086)	0	(153.865)
	otuđenje i rashodovanje	0	0	0	0	0	0	0	0
	ostalo	0	0	0	0	0	0	0	0
	na 31. 12. 2020. g.	3.617.800	6.746.579	1.862.644	959.424	186.249	15.396.223	39.450	28.808.369
2.	Akumulirana amortizacija								
	na 1. 1. 2020. g.	0	0	116.301	8.861	108.286	0	0	233.448
	amortizacija	0	127.649	99.663	48.161	16.510	0	0	291.983
	otuđenje i rashodovanje	0	0	0	0	0	1.474.585	0	1.447.585
	na 31. 12. 2020. g.	0	127.649	215.964	57.022	124.796	1.474.585	0	2.000.016
3.	Neto knjigovodstvena vrijednost								
	na 1. 1. 2020. g.	3.617.800	0	14.598	2.757	77.963	23.895.506	0	27.608.624
	na 31. 12. 2020. g.	3.617.800	6.618.930	1.646.680	902.402	61.453	13.921.638	39.450	26.808.353

- **Zemljište** je evidentirano na osnovu procjene imovine na terminalu Živinice iz 2013. godine, a odnosi se na zemljište koje je uknjiženo u korist FBiH.
- **Građevinski objekti** iskazani su u iznosu od 6.618.930 KM i odnose se na imovinu terminala u Živinicama koja je u 2020. godini sa pripreme stavljena u upotrebu. U okviru ove imovine najznačajniji iznos odnosi se na rezervoare za skladištenje tečnih tereta (1.039.158 KM), radionice i druga betonska spremišta (933.960 KM), radionice i duga metalna spremišta (638.664 KM), upravni objekt terminal (605.180 KM) i puteve na terminalu (600.892 KM).
- **Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi** iskazani su u iznosu od 13.921.638 KM, a odnose se na vrijednost imovine terminala koja je 2013. godine prema procjeni sudskog vještaka evidentirana na sredstvima u pripremi.

Odlukom o osnivanju privrednog društva za skladištenje tečnih goriva „Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo utvrđena je imovina, prava i kapital koje je preuzela Federacija i prenijela na Terminale Federacije d.o.o., a odnosi se na:

- Imovinu-terminala tečnih goriva Državne direkcije robnih rezervi SFRJ i Direkcije direktnih rezervi SRBiH;
- Imovinu-terminala tekućih tereta u Pločama, Republika Hrvatska;
- Imovinu privrednog društva Energopetrol d.d. Sarajevo u terminalima tečnih goriva u Sarajevu-Blažuj, u Mostaru i u Tuzli-Živinice;
- Udjele privrednog društva Energoinvest d.d. Sarajevo i Kantona Sarajevo u privrednom društvu Terminal Sarajevo d.o.o. Sarajevo,
- Osnivačka prava i kapital privrednog društva Energoinvest d.d. Sarajevo u trgovačkom društvu Energopetrol-Ploče d.d. Ploče, Republika Hrvatska.

Na osnovu Sporazuma o terminalima od 18. 7. 2012. godine zaključenim između Vlade FBiH, Terminala Federacije d.o.o. i Energopetrola d.d. Sarajevo, te Zapisnika o primopredaji imovine na terminalima od 1. 8. 2012. godine, Društvo je ušlo u posjed dijela imovine. U 2013. godini izvršena je procjena vrijednosti terminala po kojoj je izvršeno evidentiranje nespornog dijela vrijednosti terminala koji je bio u vlasništvu privrednog društva Energopetrol d.d. Sarajevo za koje je bilo izvjesno da će preći u vlasništvo Terminala Federacije d.o.o. na osnovu Ugovora o prenosu prava vlasništva i prava raspolaganja na nepokretnostima uz naknadu iz januara 2013. godine. Procijenjena je i imovina Savezne direkcije za robne rezerve SFRJ (24.702.472 KM) i Direkcije direktnih rezervi SRBiH (3.406.008 KM) koja nije evidentirana u poslovnim knjigama i za koju su pokrenute aktivnosti na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa.

Struktura i pregled investicija u toku po terminalima data je u sljedećoj tabeli:

KM

Investicije u toku	Evidentirano po procijenjenoj vrijednosti iz 2013. godine	Stanje na 31.12.2019.	Povećanje/smanjenje u 2020. godini	Stanje na 31. 12. 2020.
Terminal Bihać	0	200.648	13.056	213.704
Terminal Blažuj	4.889.925	5.649.262	136.412	5.785.674
Terminal Živinice	5.563.598	10.228.626	(10.228.626)	0
Terminal Mostar	7.781.687	7.782.801	139.458	7.922.259
Ukupno	18.235.210	23.861.337	(9.939.700)	13.921.637

Terminali Bihać – procjena imovine izvršena je u 2013. godini u iznosu od 6.461.659 KM, međutim imovina nije uknjižena jer nisu riješeni imovinsko-pravni odnosi. Iako su pokrenute aktivnosti na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa, do okončanja revizije nije izvršen prenos i uknjižba imovine na Društvo. Do 2020. godine izvršena su ulaganja za glavni izvedbeni projekat rekonstrukcije terminala, a u tekućoj godini iskazana su ulaganja po osnovu izdavanja vodne saglasnosti i okolinske dozvole.

Terminal Blažuj – prema procjeni iz 2013. godine izvršeno je evidentiranje imovine u iznosu od 4.889.925 KM koja je bila u vlasništvu Energopetrola d.d. Sarajevo, a ostala imovina za koju nisu riješeni imovinsko-pravni odnosi je u vlasništvu Savezne direkcije za robne rezerve SFRJ (7.004.782 KM) i Direkcije direktnih rezervi SRBiH (3.406.008 KM). Poduzete su aktivnosti na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa koje još uvijek nisu okončane. U periodu 2014-2016. godine izvršena su ulaganja od čega su najznačajnija izrada glavnog izvedbenog projekta sanacije terminala i glavnog izvedbenog projekta glavne sanacije. U 2020. godini ulaganja su iskazana u iznosu od 136.412 KM, od čega se 91.800 KM odnosi na izmjene i dopune glavnog izvedbenog projekta rekonstrukcije i 28.400 KM za glavni izvedbeni projekat upravne zgrade. Postupak nabavke šire je opisan u tački 8.2 Izvještaja.

Terminal Mostar – evidentiranje imovine u vrijednosti od 7.781.687 KM izvršeno je prema procjeni iz 2013. godine, dok imovina Savezne direkcije robnih rezervi (11.236.031 KM) nije evidentirana zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa. U 2020. godini izvršeno je ulaganje u iznosu od 139.458 KM od čega se najveći dio odnosi na porez na promet nepokretnosti po Rješenju Porezne uprave FBiH (134.483 KM).

Terminal Živinice u toku 2020. godine osposobljen je za rad i stavljen u upotrebu zbog čega je izvršeno umanjeње pozicije investicije u toku za ukupno 10.851.355 KM od čega se 9.406.026 KM odnosi na imovinu ovog terminala koja je stavljena u upotrebu, a 1.445.328 KM odnosi se na iznos koji je isknižen po Odluci uprave, a nakon prodaje određene imovine (otpada).

- Za ovaj terminal u 2013. godini izvršeno je evidentiranje imovine u iznosu od 5.563.598 KM¹⁹ na osnovu procjene sudskog vještaka, a odnosi se na nesporni dio imovine, odnosno imovine Energopetrola d.d. Sarajevo. Za ostalu imovinu koja se vodi na drugim korisnicima (Savezna

¹⁹ Ukupno procijenjena vrijednost imovine na Terminalu Živinice je 9.181.399 KM, od čega je u 2015. godine s investicija u toku izvršeno aktiviranje zemljišta (3.617.800 KM) za koje je riješen imovinsko-pravni status

direkcija za robne rezerve SFRJ i privatne osobe) nije izvršena procjena, a pokrenute su aktivnosti na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa (za tri parcele) koje nisu okončane. U periodu od 2014. do kraja 2020. godine izvršeno je ulaganje za osposobljavanje i stavljanje u funkciju terminala Živinice u iznosu od 5.287.757 KM.²⁰ Najveći dio odnosi se na realizaciju ugovora za prvu fazu radova u 2019. godini (3.996.039 KM bez PDV-a), a u 2020. godini povećanje od 676.238 KM odnosi se na nastavak aktivnosti na osposobljavanju terminala Živinice (od čega su najznačajnija ulaganja za nastavak radova i nabavku mjerne i sigurnosne opreme). Realizacija ugovora u vezi ulaganja na terminalu Živinice u toku 2019. i 2020. godine šire je opisana u tački 8.2 Izvještaja.

- Umanjenje od 1.445.328 KM (građevinska sredstva 204.060 KM i elektro-mašinska sredstva 1.241.268 KM) izvršeno je shodno Odluci o isknjižavanju vrijednosti stalnih sredstava na terminalu Živinice od 22. 2. 2021. godine, kojom je izvršeno isknjižavanje imovine koja je otpisana, uklonjena i okarakterisana kao elektro-mašinski i građevinski otpad. **Odlukom je definisano da se umanjí vrijednost konta investicije u toku za 1.445.328 KM i da se umanjí konto akumulirane dobiti iz ranijeg perioda za isti iznos.**

Naime, Društvo je prilikom prve faze sanacije terminala Živinice prodalo stalna sredstva (otpadni materijal) u iznosu od 96.523 KM te evidentiralo dobitak od prodaje. Prodaja je izvršena na osnovu poziva za dostavu ponuda za otkup otpadnog željeza, uključujući demontažu i uklanjanje starih rezervoara na terminalu Živinice od 17. 12. 2019. godine. **Poziv za dostavu ponuda poslat je putem e-maila na tri adrese ponuđača. S obzirom na to da poziv nije objavljen javno, prodaja otpadnog materijala nije izvršena transparentno na način da osigura pravičnu i aktivnu konkurenciju.** Prema pozivu predmet ponude je bilo otpadno željezo (cijevi, pumpe za gorivo s motorima, pumpe u dijelovima, regalno/željezno skladište, automati za točenje goriva, razni ventili, separatori, ograde i drugi demontirani materijal s terminala) i spremnici sa infrastrukturom (5 komada) koje je bilo potrebno demontirati, izrezati, vagati i transportirati iz kruga terminala. U pozivu je data rekapitulacija približnih količina otpadnog materijala po vrstama te procijenjene tržišne cijene. Pristigle su četiri ponude od čega je jedna odbijena zbog formalno-pravnih nedostataka. Ugovor o kupoprodaji željeza i drugog otpadnog materijala zaključen je 30. 1. 2020. godine sa Akvainvest d.o.o. Živinice, čija je ponuda ocijenjena kao najprihvatljivija. Na osnovu zapisnika o ukupnoj masi izvaganog otpada sa terminala Živinice ispostavljena je faktura 13. 4. 2020. godine u iznosu od 112.931 KM s PDV-om, a Društvo je priznalo dobitak od prodaje u iznosu od 96.523 KM. U momentu prodaje nije izvršeno isknjižavanje stalnih sredstava (otpadnog materijala) nego su naknadno sa 31. 12. 2020. godine kada je izvršena procjena vrijednosti stalna sredstava isknjižena u iznosu od 1.445.328 KM na teret akumulirane dobiti. Isknjižavanje stalnih sredstava izvršeno je na osnovu Nalaza i mišljenja procjene upotrebnog stanja građevinskih i elektro-mašinskih sredstava od 25. 1. 2021. godine, u kojem je predložen otpis i umanjenje vrijednosti sredstava po procjeni iz 2013. godine po kojoj su se sredstva vodila sve do 2019. godine, jer nije vršena procjena umanjnja vrijednosti sredstava. Komisija za stalna sredstva utvrdila je da građevinska i mašinska sredstva zbog svoje dotrajalosti i neupotrebljivosti nisu bila za upotrebu.

Shodno navedenom, Društvo je prodalo stalna sredstva (otpadni materijal) i evidentiralo dobitak od prodaje u iznosu od 96.523 KM, a sa 31. 12. 2020. godine po procijenjenoj vrijednosti sa investicija u toku isknjižena su stalna sredstva (otpadni materijal) u iznosu do 1.445.328 KM na teret akumulirane dobiti. S obzirom na to da su stalna sredstva (otpadni materijal) prodana po vrijednosti nižoj od knjigovodstvene, nije postupljeno u skladu s MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema i članom 45. Pravilnika o računovodstvenim politikama. Naime, MRS-om 16- Nekretnine, postrojenja i oprema definisano je da dobitke ili gubitke koji proizlaze iz prestanka priznavanja pojedine nekretnine, postrojenja i opreme treba utvrditi kao razliku između neto iznosa potraživanja od otuđenja i knjigovodstvene vrijednosti imovine.

²⁰ Za period od 2014 do 2020. godine odnosi se 4.665.028 KM od čega je u 2014. i 2015. godini urađen glavni izvedbeni projekat, a najveći dio ulaganja odnosi se na realizaciju ugovora o izvođenju prve faze radova na osnovu ugovora zaključenog 2019. godine s dobavljačem Termoelektro Brčko u iznosu od 3.996.039 KM (4.675.366 KM s PDV-om).

Preporuka:

- *dobitke ili gubitke proizašle od prestanka priznavanja nekretnina, postrojenja i opreme uključiti u dobit ili gubitak kada je prestalo njihovo priznavanje u skladu s MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.*

Amortizacija stalnih sredstava vrši se linearnom metodom otpisa, pojedinačno za svako sredstvo, tokom procijenjenog korisnog vijeka trajanja imovine primjenom zakonski dozvoljenih amortizacionih stopa. **Ne možemo potvrditi obračun amortizacije za terminal Živinice koji je knjigovodstveno evidentiran u septembru, od kada je i vršen obračun amortizacije. Rješenje o odobrenju za upotrebu terminala Živinice izdato je 16. 3. 2020. godine, a fizički je osposobljen i stavljen u upotrebu 25. 3. 2020. godine, od kada se dio i koristi za skladištenje nafte Federalne direkcije robnih rezervi, odnosno kada je otpočelo ostvarivanje ekonomske koristi. Napominjemo da je Društvo od Regulatorne komisije za energiju u FBiH dobilo dozvolu za rad – licencu za skladištenje naftnih derivata 9. 11. 2020. godine.**

Navedeno nije u skladu sa paragrafom 55. MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, prema kojem amortizacija imovine započinje kada je imovina spremna za upotrebu.

Preporuka:

- *amortizaciju sredstava obračunavati od momenta stavljanja u upotrebu, u skladu sa zahtjevima MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.*

Vlasništvo nad nekretninama

U poslovnim knjigama Društva evidentiran je dio imovine koja je Odlukom Vlade FBiH data Društvu na upravljanje i raspolaganje koji je bio u vlasništvu privrednog društva Energopetrol d.d. Sarajevo. Imovina Savezne direkcije za robne rezerve SFRJ i Direkcije direktnih rezervi SRBiH nije evidentirana u poslovnim knjigama i pokrenute su aktivnosti na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa. Imovina zavisnog društva NTF d.o.o. iskazana je u 2020. godine na vanbilansnoj evidenciji za koju se rješavaju imovinsko-pravni odnosi.

Preporuka:

- *okončati aktivnosti na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa s ciljem uspostavljanja obveznih rezervi naftnih derivata.*

Hipoteke i založno pravo

Društvo nema ograničenja u raspolaganju imovinom, niti su na nekretninama i pokretnim stvarima upisana založna prava u korist trećih lica.

7.2.1.1 Dugoročni finansijski plasmani

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** u iznosu od 19.242.517 KM iskazano je učešće u kapitalu NTF d.o.o. Društvo je osnivač i 100% vlasnik udjela u zavisnom društvu NTF d.o.o.

U 2020. godini Odlukom²¹ Vlade FBiH od 28. 4. 2020. godine dodijeljena su sredstva u iznosu od 4.000.000 KM u svrhu povećanja osnovnog kapitala u novcu privrednog društva NTF d.o.o., a prema usvojenom Programu tehničko-tehnološke sanacije i modernizacije infrastrukture za NTF d.o.o. za 2020. godinu s Planom investicija za obnovu i rekonstrukciju infrastrukture NTF d.o.o. za 2020. godinu, a s ciljem potpune tehničko-tehnološke sanacije terminala i povećanja kapitala u Društvu. Također, Odlukom je zaduženo Društvo za kontrolu namjenskog utroška finansijskih sredstava, te praćenje Plana investicija za obnovu i rekonstrukciju infrastrukture NTF d.o.o. za 2020. godinu. Pored toga, Vlada FBiH dala je saglasnost Društvu i NTF d.o.o. za pokretanje postupka povećanja osnovnog kapitala pred

---

²¹ Odluka o dodjeli sredstva za 2020. godinu Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije „Kapitalni transferi javnim preduzećima – OTF d.o.o. Sarajevo – za povećanje kapitala NTF d.o.o. Ploče; V. broj: 578/2020

nadležnim sudom, te da u roku ne dužem od šest mjeseci od dana stupanja na snagu Odluke, putem Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije detaljno informišu Vladu FBiH o realizaciji aktivnosti.

Društvo je 3. 2. 2021. godine sačinilo Informaciju o kontroli namjenskog utroška finansijskih sredstava i praćenju dinamičkog plana realizacije projekta prema Planu investicija za obnovu i rekonstrukciju NTF-a za 2020. godinu, koju je Vlada FBiH usvojila Zaključkom od 4. 2. 2021. godine.

Procjena vrijednosti umanjenja sredstava

Društvo nije izvršilo procjenu umanjenja vrijednosti ulaganja u zavisno društvo NTF d.o.o. za period od 2014-2020. godine, iskazanih u iznosu od 19.242.517 KM. Imajući u vidu da je zavisno društvo u ranijem periodu ostvarivalo značajne gubitke, te da kratkoročne obaveze prelaze kratkoročna potraživanja, ne možemo potvrditi vrijednost ulaganja.

Društvo je u 2021. godini izvršilo procjenu vrijednosti terminala, te prilikom dostavljanja komentara na Nacrt izvještaja dostavljeni su i elaborati o izvršenoj procjeni.

Procjena je izvršena za sva pojedinačna sredstva na terminalima, odnosno za evidentirana sredstva kao i za sredstva koja zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa nisu evidentirana u poslovnim knjigama Društva.

Analizom u izvršene procjene utvrdili smo da je na pojedinačnim sredstvima došlo do smanjenja vrijednosti (npr. na terminalu Živinice evidentno je smanjenje na građevinskim objektima i zemljištu; kod terminala Mostar smanjenje se odnosi na građevinske objekte, mašinska sredstva i opremu). U procjeni terminala Blažuj iskazane su ukupne vrijednosti sredstava koja su evidentirana i koja nisu evidentirana, te se ne može utvrditi koliko se odnosi na evidentirana sredstva. Pored toga, kada se uporede procjene svih sredstava za terminal Mostar, Blažuj i Bihać na kojima nije bilo značajnih ulaganja od posljednje procjene iz 2012. godine, utvrdili smo da je došlo do smanjenja vrijednosti sredstava. Ističemo da su na datum bilansa nekretnine, postrojenja i oprema Društva iskazane u iznosu od 26.808.352 KM, od čega su nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi 13.921.637 KM.

S obzirom na to da nije vršena procjena umanjenja vrijednosti ulaganja u zavisno društvo NTF d.o.o., nije postupljeno u skladu s Pravilnikom o računovodstvenim politikama i MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava. Također, naknadno dostavljena procjena nekretnina, postrojenja i opreme ukazuje na smanjenje pojedinačnih vrijednosti sredstava na pojedinim terminalima. To za posljedicu može imati da je nadoknadivi iznos ulaganja u zavisno društvo i nekretnina, postrojenja i opreme Društva manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti, odnosno da su sredstva i finansijski rezultat za 2020. godinu precijenjeni.

Preporuka:

- *na datum bilansa izvršiti procjenu postoje li pokazatelji da je vrijednost udjela umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti, u skladu sa zahtjevom MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine.*

7.2.1.2 Druga dugoročna potraživanja

Druga dugoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 4.789.204 KM, a odnose se na potraživanja od NTF d.o.o. po osnovu Sporazuma o dugoročnoj pozajmici (2.224.705 KM) i Ugovora o poslovno-tehničkoj saradnji (2.564.499 KM).

Društvo po osnovu **Sporazuma o dugoročnoj pozajmici potražuje od NTF d.o.o.** iznos od 2.224.704 KM. Naime, Društvo je zaključilo 6. 5. 2016. godine Ugovor o kreditu sa Intesa Sanpaolo bankom d.d. u iznosu od 10.600.000 KM sa periodom povrata sedam godina, mjesečnim anuitetom od 130.864 KM i kamatnom stopom od 4,80%. Društvo je na ime deblokade računa i podmirenja drugih dospjelih obaveza NTF d.o.o. zaključilo Ugovor o kreditu, a sa NTF d.o.o. zaključen je 27. 5. 2013. godine Ugovor

o dugoročnoj pozajmici. Društvo prema banci redovno izmiruje obaveze po kreditu u skladu sa ugovorenim dinamikom plaćanja i na datum bilansa su usaglašene sa bankom. NTF d.o.o. za 2020. godinu nije u cijelosti izmirio svoje obaveze prema Društvu (nisu plaćene dosjele rate za period oktobar-decembar 2020. godine), kao i dio pripadajućih kamata po kreditu. **Društvo je u izvještajnom periodu na teret rashoda otpisalo zatezne kamate po dugoročnoj pozajmici u iznosu od 17.189 KM.**

Potraživanja po osnovu Ugovora o poslovno-tehničkoj saradnji iskazana su u iznosu od 2.564.499 KM. Ugovor je zaključen 24. 12. 2009. godine, sa Aneksima 1. i 2. na Ugovor, kojim su se ugovorene strane sporazumjele da NTF d.o.o. na ime korištenja imovine Društva, mjesečno, na račun vladajućeg društva, uplaćuje 5% fakturisanog prihoda od prodaje kapaciteta koje koristi u poslovne svrhe. Pored toga, definisano je da se uplata sredstava vrši na osnovu fakture koju će vladajuće društvo ispostaviti zavisnom društvu na bazi kopija izlaznih faktura prema korisnicima usluga zakupa kapaciteta, a koje će zavisno društvo dostaviti odmah po njihovom ispostavljanju, za svaki mjesec.

Ova potraživanja Društvo nije naplatilo, zbog čega je zaključen Sporazum o nastavku realizacije Ugovora o poslovnoj-tehničkoj saradnji. Sporazum je zaključen 24. 2. 2020. godine, a njime je definisano da dospjela nenaplaćena potraživanja sa 31. 12. 2019. godine u iznosu do 2.564.500 KM, Društvo evidentira kao dugoročna potraživanja, dok će NTF d.o.o. pristigle fakture tretirati kao dugoročnu obavezu. Prema prezentiranoj dokumentaciji potraživanja se odnose na stanje sa 31. 12. 2017. godine (fakture za 2013. i 2014., 2016. i 2017. godinu), te potraživanja za 2018. i 2019. godinu. Također, definisano je da će se plaćanje po Ugovoru o poslovno-tehničkoj saradnji definisati nakon rješavanja imovinsko-pravnog statusa u Pločama. Uprava Društva je 25. 2. 2020. godine donijela Odluku o evidentiranju potraživanja od povezanog pravnog lica, kojom su potraživanja po Ugovoru o poslovno-tehničkoj saradnji evidentirana kao dugoročna potraživanja.

Društvo za potraživanja starija od 360 dana, iskazana u iznosu od 2.564.500 KM, nije izvršilo ispravku vrijednosti na teret rashoda perioda, kako je definisano Pravilnikom o računovodstvenim politikama i MSFI-jem 9 – Finansijski instrumenti, prema kojem je bilo dužno mjeriti umanjenje vrijednosti u iznosima jednakim očekivanim gubicima po osnovu potraživanja. Efekte na finansijske izvještaje nismo mogli kvantificirati.

Preporuka:

- **vršiti ispravku vrijednosti potraživanja na teret rashoda tekućeg perioda, u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9.**

7.2.2 Tekuća sredstva

	KM	
	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
TEKUĆA SREDSTVA	34.173.682	29.297.085
Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar	80.418	0
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	29.698.311	24.913.063
Kratkoročna potraživanja	2.385.125	2.328.555
Kratkoročni finansijski plasmani	1.943.225	1.962.959
Potraživanja za PDV	41.700	92.321
Aktivna vremenska razgraničenja	24.903	187

7.2.2.1 Zalihe i sredstva namijenjena prodaji

Na datum bilansa iskazane su zalihe u iznosu od 80.419 KM koje se odnose na koncentrat pjene za gašenje požara za potrebe terminala u Živinicama. U prethodnom periodu Društvo nije imalo zaliha.

7.2.2.2 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani na 31. 12. 2020. godine iznose 29.698.311 KM.

	KM	
	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI	29.698.311	24.913.063
Transakcijski računi – domaća valuta	29.674.833	24.514.161
Transakcijski računi – strana valuta	23.470	398.776
Blagajna – domaća valuta	8	126

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani su u iznosu od 29.698.311 KM, a odnose se na novčana sredstva na računima kod poslovnih banaka i u blagajni. Iskazana novčana sredstva u domaćoj valuti su novčana sredstva na računima kod Intesa Sanpaolo banke d.d. Sarajevo, Sberbank BH d.d. Sarajevo i Sparkasse Bank d.d. Sarajevo. U ovim bankama otvoreni su i devizni računi u valutama EUR i HRK. Glavni račun Društva vodi se kod Intesa Sanpaolo banke d.d. Sarajevo. **Društvo nije provodilo procedure javnih nabavki prilikom otvaranja računa kod poslovnih banaka. Ovim nije postupljeno u skladu sa Aneksom II dio A Zakona o javnim nabavkama.**

Također, kod Intesa Sanpaolo banke d.d. Sarajevo Društvo ima otvorene transakcijske račune za posebne namjene:

- Prenos i utrošak sredstava takse za uspostavu rezervi naftnih derivata uplaćenih po osnovu: „Osiguranja tehničko-tehnološke ispravnosti postrojenja i skladišta“ i „Nabavka ili ugradnja novih skladišta“ u skladu sa Odlukom Vlade FBiH o namjenskom utrošku sredstava takse;
- Prenos i utrošak sredstava takse za uspostavu rezervi naftnih derivata po osnovu: „Kupovina naftnih derivata“, „Ugovaranje osiguranja rezervi naftnih derivata“ i „Kontrola kvaliteta rezervi naftnih derivata“ u skladu sa Odlukom Vlade FBiH o namjenskom utrošku sredstava takse;

Stanje novčanih sredstava u poslovnim knjigama usaglašeno je sa stanjem na računima kod poslovnih banaka. Sa 31. 12. 2020. godine na namjenskim računima bilo je ukupno 28.729.528 KM od čega za investicije 12.518.241 KM i nabavku nafte 16.211.288 KM.

Blagajničko poslovanje uređeno je Pravilnikom o blagajničkom poslovanju, a visina blagajničkog maksimuma određena je u iznosu od 200 KM.

7.2.2.3 Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja

Na datum bilansa, u finansijskim izvještajima iskazana su sljedeća kratkoročna potraživanja, plasmani i aktivna vremenska razgraničenja:

	KM	
	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
POTRAŽIVANJA	2.385.125	2.328.555
Potraživanja od kupaca	246.212	11.468
Druga kratkoročna potraživanja	2.138.913	2.317.087

Potraživanja od prodaje odnose se na potraživanja od NTF d.o.o. po osnovu Ugovora o poslovno-tehničkoj saradnji (234.769 KM) i potraživanja od kupaca u zemlji za prodate proizvode (11.443 KM).

Druga kratkoročna potraživanja najvećim dijelom odnose se na potraživanja od državnih organa i institucija (2.039.292 KM) za prihode od takse na naftne derivate za novembar i decembar i razliku takse za period od jula do decembra 2020. godine. Društvo je izvršilo usaglašavanje potraživanja od takse na naftne derivate sa Federalnim ministarstvom energije, rudarstva i industrije.

U okviru drugih kratkoročnih potraživanja iskazana su potraživanja u iznosu od (80.435 KM) za ugovorenu kamatu koju Društvo potražuje od NTF d.o.o. po kreditu od Intesa Sanpaolo banke d.d. Sarajevo.

Kratkoročni finansijski plasmani iskazani su u iznosu od 1.943.225 KM, a odnose se na dospjeli kratkoročni dio pozajmice NTF d.o.o. (1.570.368 KM koji dostiže u 2022. godini i 372.857 KM, koji čini dio rate za oktobar, te novembar i decembar 2020. godine).

Aktivna vremenska razgraničenja iskazana su u iznosu od 24.903 KM, a najvećim dijelom odnose se na potraživanja za nefakturisani prihod (23.439 KM).

U 2020. godini Društvo je otpisalo potraživanja od NTF d.o.o. na ime zateznih kamata po Sporazumu o dugoročnoj pozajmici u iznosu od 17.189 KM. Otpis je izvršen na teret rashoda po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa ostalih potraživanja.

Na datum bilansa Društvo je izvršilo usaglašavanje potraživanja.

7.2.3 Kapital

Na datum bilansa iskazan je kapital sa sljedećom strukturom:

	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
KAPITAL	58.399.018	51.917.861
Osnovni kapital	42.359.792	33.055.279
Rezerve	12.943.442	12.539.012
Neraspoređena dobit	3.452.503	6.323.570
Gubitak do visine kapitala	356.719	0

Osnovni kapital u poslovnim knjigama Društva iskazan je u iznosu od 42.359.792 KM, koliko je i upisani kapital u sudskom registru i 100% je u vlasništvu Federacije BiH. U odnosu na prethodnu godinu veći je za 9.304.513 KM, a povećanje se odnosi na prenos iz sredstava rezervi na kapital. Skupština Društva je 12. 2. 2020. godine donijela Odluku o povećanju osnovnog kapitala Društva kojim se kapital uvećava za:

- iznos od 4.000.000 KM sredstva iz Budžeta FBiH za 2019. godinu po Odluci Vlade FBiH od 23. 5. 2019. godine kojom su odobrena sredstva za povećanje osnovnog kapitala privrednog društva NTF d.o.o.;
- iznos od 3.904.514 KM odnosi se na prihode ostvarene od takse na naftne derivate za 2018. godinu (2.841.616 KM) i razlike takse iz 2017. i 2018. godine (1.062.897 KM), i
- iznos od 1.400.000 KM na osnovu Odluke o odobravanju izdvajanja sredstava iz Budžeta FBiH za 2010. godinu po Odluci od 2. 6. 2010. godine.

Nakon povećanja ukupni osnovni kapital iznosi 42.359.792 KM čiju strukturu čine novac 33.178.393 KM i stvari u procijenjenoj vrijednosti od 9.181.399 KM.

Rezerve su iskazane u iznosu od 12.943.442 KM i odnose se na: zakonske rezerve 1.425.739 KM i statutarne i druge rezerve u iznosu od 11.517.703 KM. Zakonske rezerve odnose se na prenos neraspoređene dobiti za 2018. i 2019. godinu u rezerve, a na osnovu Odluka Skupštine Društva o rasporedu dobiti od 18. 12. 2020. godine. Statutarne rezerve u odnosu na prethodnu godinu manje su za 1.021.310 KM. U toku godine izvršeno je umanjenje rezervi u iznosu od 9.304.514 KM za iznos koji je Odlukom Skupštine Društva od 12. 2. 2020. godine prenesen u osnovni kapital. Povećanje u iznosu od 8.283.204 KM odnosi se na sredstva od takse na naftne derivate za osiguranje tehničko-tehnološke ispravnosti prostorija i skladišta (4.283.204 KM) i sredstva iz Budžeta FBiH za 2020. godinu po Odluci Vlade FBiH od 28. 4. 2020. godine kojom su odobrena sredstva za povećanje osnovnog kapitala privrednog društva NTF d.o.o.

Neraspoređena dobit iskazana je u iznosu do 3.452.503 KM, a odnosi se na neraspoređenu dobit prethodnih godina i u odnosu na prethodnu godinu manja je za 2.871.067 KM. Na osnovu Odluka

Skupštine Društva izvršen je raspored neraspoređene dobiti iz 2018. godine (755.871 KM) i 2019. godine (669.868 KM) u rezerve, po odluci Skupštine Društva od 18. 12. 2020. godine.

U toku godine izvršeno je smanjenje neraspoređene dobiti u iznosu od 1.445.328 KM na osnovu isknižavanja procijenjene vrijednosti prodane imovine (otpada s terminala Živinice) koja se vodila na sredstvima u pripremi na teret neraspoređene dobit, što je šire obrazloženo u tački 7.2.1 Izvještaja.

Gubitak do visine kapitala u iznosu od 356.719 KM odnosi se na gubitak 2020. godine jer su prihodi iskazani u iznosu od 3.415.545 KM, a rashodi u iznosu od 3.772.264 KM. **Skupština Društva nije donijela odluku o pokriću gubitka, jer do okončanja revizije nije razmatrala izvještaje.**

7.2.4 Dugoročna rezervisanja i odložene porezne obaveze

	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
DUGOROČNA REZERVISANJA	21.380.651	18.855.123
Unaprijed naplaćeni i drugi odgođeni prihod	8.709.039	6.183.511
Ostala dugoročna rezervisanja i razgraničenja	12.671.612	12.671.612

Dugoročna rezervisanja i odložene porezne obaveze iskazane su u iznosu od 21.380.651 KM, a odnose se na ostala dugoročna rezervisanja i razgraničenja (12.671.612 KM) i unaprijed naplaćene i odložene prihode (8.709.039 KM).

Ostala dugoročna rezervisanja i razgraničenja odnose se na nesporni dio vrijednosti terminala u Sarajevu-Blažuj (4.889.925 KM) i Mostaru (7.781.687 KM) koja su Društvu data na raspolaganje bez prethodno riješenih imovinsko-pravnih odnosa i za koje je izvršena procjena u 2013. godini. Na osnovu procjene izvršeno je evidentiranje u korist razgraničenja, a na teret nekretnina, postrojenja i opreme u pripremi do sticanja uslova za prenos na kapital.

Unaprijed naplaćeni i odloženi prihodi odnose se na prihod od takse za kupovinu nafte, osiguranje i za kontrolu kvaliteta naftnih derivata. Do 2018. godine Društvo je prihod od takse za kupovinu nafte, osiguranje i kontrolu kvaliteta naftnih derivata priznavalo kao prihod.

7.2.5 Obaveze

U finansijskim izvještajima na datum bilansa iskazane su obaveze kako slijedi:

	31. 12. 2020.	31. 12. 2019.
OBAVEZE	4.284.989	6.657.422
Dugoročne obaveze	2.224.704	3.798.117
Kratkoročne obaveze	2.060.285	2.859.305
Kratkoročne finansijske obaveze	1.573.444	1.573.999
Obaveze iz poslovanja	190.472	986.433
Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih	207.107	180.084
Druge obaveze	75.109	78.935
Obaveze za PDV	0	130
Obaveze za ostale poreze i druge dažbine	14.153	39.724

7.2.5.1 Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 2.224.704 KM, a odnose se na dugoročni kredit po Ugovoru sa Intesa Sanpaolo bankom d.d. Sarajevo od 6. 5. 2016. godine, što je šire opisano u tački 7.2.1 Izvještaja. Društvo prema banci redovno izmiruje obaveze po kreditu u skladu sa ugovorenim dinamikom plaćanja i na datum bilansa usaglašene su s bankom.

7.2.5.2 Kratkoročne obaveze

Kratkoročne obaveze iskazane su u iznosu od 2.060.285 KM i najvećim dijelom odnose se na kratkoročni dio dugoročnog kredita (1.570.368 KM), obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih (207.108 KM) i obaveze iz poslovanja (190.472 KM).

Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih odnose se na tekuće obaveze za neto plaću, porez na plaću, doprinose i naknade za decembar, te obaveze za ostala neto primanja, naknade troškova i materijalnih prava (dnevnice za službena putovanja, topli obrok i prevoz).

Obaveze iz poslovanja najvećim dijelom odnose se na obaveze prema dobavljačima u zemlji (186.191 KM) i za primljene avanse (4.000 KM). Na datum bilansa najveće obaveze iskazane su prema dobavljačima Termoelektro d.o.o. Brčko (140.134 KM), Ecoplan d.o.o. Mostar (33.228 KM), Katarina d.o.o. Mostar (4.920 KM) i drugim dobavljačima. Obaveze su usaglašene, a Društvo izmiruje obaveze u dogovorenim rokovima plaćanja i u skladu sa odredbama Zakona o finansijskom poslovanju²².

Druge obaveze u iznosu od 75.109 KM, najvećim dijelom odnose se na obaveze za naknade članovima odbora i komisija (34.392 KM), obustave iz plaća uposlenika (17.339 KM) i kamate po kreditu kod Intesa Sanpaolo bank d.d. (15.429 KM).

7.2.6 Popis sredstava i obaveza

Uputstvom o popisu imovine, potraživanja, zaliha i obaveza utvrđen je cilj, vrste, vrijeme i predmet popisa, te interni akt o popisu i formiranju komisija za popis, organizacija, plan, popisne liste, zadaci komisije za popis i izvještaj o izvršenom popisu. Odlukom o formiranju komisija za popis sredstava i obaveza na 31. 12. 2020. godine, imenovana je Centralna popisna komisija i četiri pojedinačne komisije po vrstama popisa.

Po završetku popisa, Centralna popisna komisija sačinila je Izvještaj o popisu imovine i obaveza Društva na 31. 12. 2020. godine koji je dostavila Upravi Društva 21. 1. 2021. godine.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju o izvršenom popisu, kao i u knjigovodstveno stanje (glavnu knjigu), konstatovali smo da popis nije obavljen u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Uputstvom o popisu imovine, potraživanja, zaliha i obaveza, iz sljedećih razloga:

- popisne liste stalnih sredstava nisu formirane odvojeno po grupama sredstava i po analitičkim kontima, a nakon sačinjenog naturalnog popisa u popisne liste nisu utvrđene vrijednosti kako je propisano Uputstvom o popisu imovine, potraživanja, zaliha i obaveza. Pored toga ne postoje podaci o cjelokupnim tuđim stalnim sredstvima koja se koriste u Društvu, niti ih možemo potvrditi jer pojedina tuđa sredstva koja Društvo koristi nisu evidentirana vanbilansno niti postoje druge evidencije o njima. U Društvu se nalazi imovina od Energopetrola d.d. Sarajevo i Agencije za privatizaciju FBiH, a popisne liste dostavljene su samo Agenciji za privatizaciju FBiH. U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, pravno lice kod kojeg se nalaze tuđa sredstva, dužno je ta sredstva popisati posebno za svako pravno lice kojem ta imovina pripada i dostaviti im po jedan primjerak popisnih lista na kojima su ta sredstva popisana. S obzirom na to da je Društvo u posjedu terminala koji su još uvijek u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih lica i za koje se još uvijek rješavaju imovinsko-pravni odnosi, komisije za popis nisu konstatovale probleme, niti su dale prijedloge za njihovo rješavanje.
- popis potraživanja ne odgovara stanju iskazanom u knjigovodstvenim evidencijama. Izvršeno je usaglašavanje potraživanja (konfirmacija salda), međutim ne možemo potvrditi kako je komisija utvrdila stanje po popisu (npr. potraživanja iz budžeta FBiH ne odgovaraju usaglašenom stanju sa Federalnim ministarstvom energije, rudarstva i industrije). Za iskazana potraživanja nisu data

²² „Sl. novine FBiH“, broj 48/16

obrazloženja pojedinačnih stanja, niti su planirane aktivnosti i način njihovog rješavanja, kako je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH;

- popis obaveza ne odgovara iskazanom knjigovodstvenom stanju. Naime, nije utvrđeno stvarno stanje obaveza po kratkoročnim i dugoročnim kreditima u zemlji. Pored toga nije utvrđeno stvarno stanje odloženih prihoda, niti možemo potvrditi iznose utvrđene popisom za ostale nespomenute obaveze, ostala kratkoročna rezervisanja i druge. Također, popisne liste obaveza nisu sačinjene po kontima na kojima se vode obaveze.

Društvo je 10. 5. 2021. godine sa Energopetrolom d.d. Sarajevo sklopilo Sporazum o formiranju Zajedničke komisije za utvrđivanje imovinsko-pravnih odnosa na terminalima tečnih tereta sa zadatkom da: izvrši popis pokretne i nepokretne imovine koju od društva Energopetrola d.d. Sarajevo potražuje Društvo, a po osnovu Ugovora o dokapitalizaciji te ostalim aktima koji su proistekli iz Ugovora; utvrdi posjed, faktički posjed i pravo vlasništva nad predmetnom imovinom; utvrdi da li je imovina izuzeta iz imovine Energopetrola d.d. Sarajevo po osnovu Ugovora o dokapitalizaciji te ostalim aktima koji su proistekli iz Ugovora; utvrdi da li je za predmetnu imovinu plaćena odgovarajuća naknada i da utvrdi stvarno stanje svih sredstava u vlasništvu Energopetrola d.d. Sarajevo, a koja se nalaze na skladištima Društva. Nije utvrđen rok za okončanje aktivnosti.

Popis stalnih sredstava i potraživanja nije izvršen u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Društvo ne posjeduje sve podatke o tuđim stalnim sredstvima, zbog čega nije izvršen popis cjelokupne tuđe imovine, niti su popisne liste dostavljene vlasnicima stalnih sredstava. Također, prilikom popisa nisu konstatovani problemi u vezi rješavanja imovinsko-pravnih odnosa na terminalima datih u posjed Društvu niti su dati prijedlozi za njihovo rješavanje, a popisne liste stalnih sredstava ne sadrže vrijednosti iskazane u knjigovodstvu (izvršen je samo prirodni popis). Pored toga, nisu data obrazloženja pojedinačnih stanja potraživanja starijih od 360 dana, niti su planirane aktivnosti i način njihovog rješavanja. Shodno navedenom, Društvo nije izvršilo stvarni popis, pa nije bilo moguće provesti ni usaglašavanje stvarnog s knjigovodstvenim stanjem, kako je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Preporuka:

- **godišnji popis provoditi u potpunosti, na način da se utvrdi stvarno stanje imovine i obaveza, te izvrši usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.**

7.2.7 Vanbilansna evidencija

Na vanbilansnoj evidenciji na 31. 12. 2020. godine iskazano je 117.965.401 KM i odnosi se na:

- tuđa stalna sredstva primljena na uskladištenje i čuvanje u iznosu od 112.003.770 KM po osnovu zaključaka Vlade FBiH od 21. 9. 2018. i 27. 6. 2019. godine. Vlada FBiH zadužila je Društvo i NTF d.o.o. da izvrše popis i procjenu vrijednosti pokretne i nepokretne imovine na Terminalu tečnih tereta u Pločama uključujući i dosadašnja ulaganja i da hitno pokrenu proceduru, odnosno intenziviraju započete aktivnosti na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa na Terminalu tečnih tereta u Pločama, uz obavezan angažman međunarodnog pravnog eksperta za oblast imovinsko-pravnih odnosa, a radi uknjižbe vlasništva. Prema aktu Društva od 20. 11. 2020. godine vanbilansno su iskazana sredstva prema zbirnoj procjeni vrijednosti koju je izvršilo pravno lice CMS Reich-Rohrwig Hainz Rechtsanwälte GmbH iz Beča. Od ukupno iskazanih sredstava u vrijednosti od 112.003.770 KM (57.266.618 EUR), vrijednost nekretnina je 41.166.618 EUR, u čiju strukturu čini zemljište (19.215.000 EUR) i uređaji i oprema (16.100.000 EUR). Ističemo da je Zaključkom Vlade FBiH od 25. 6. 2020. godine²³ zadužen premijer FBiH da potpiše tekst inicijative prema Vijeću ministara BiH za pristupanje zaključenju

---

²³ V. broj: 905/2020

međunarodnog ugovora između Republike Hrvatske i BiH s ciljem rješavanja svih pitanja i nedoumica vezanih za sticanje vlasništva nad nekretninama NTF d.o.o. ili sticanja trajnog prava korištenja.

- evidentiranu imovinu shodno Odluci Vlade FBiH iz 2006. godine: Terminal Misoča-Ilijaš (1.820.650 KM), Terminal Pajtov Han Vareš (541.881 KM), terminal Pokoj Bihać (2.552.100 KM), poslovni prostor koje Društvo koristi u Sarajevu, a koje mu je dodijelila Finansijsko-informatička agencija (550.000 KM) i poslovni prostor u Sarajevu u Ulici Kralja Tvrtka broj 1. koji je također dodijeljen Društvu, a nije njegovo vlasništvo (489.000 KM).

7.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici od 8.215.241 KM i ukupne novčane isplate od 3.429.993 KM, što je rezultiralo pozitivnim novčanim tokom od 4.785.248 KM. Izvještaj o novčanom toku sačinjen je u skladu s Pravilnikom o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva.

7.4 IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

U Izvještaju o promjenama na kapitalu za 2020. godinu iskazane vrijednosti na pojedinim pozicijama usklađene su sa iskazanim vrijednostima u Bilansu stanja i Bilansu uspjeha.

7.5 BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Bilješke uz finansijske izvještaje nisu sastavljene u skladu sa zahtjevima iz MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, te s članom 38. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. U Bilješkama uz finansijske izvještaje dati su samo statistički podaci po bilansnim pozicijama (povećanje, smanjenje, učešće), a nisu date druge potrebne informacije i dodatna pojašnjenja.

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja Uprava nije objavila sve potrebne informacije, u skladu sa MRS-om 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, te dodatna pojašnjenja korisnicima finansijskih izvještaja, u skladu sa zahtjevima propisa koji uređuju objavljivanja uz finansijske izvještaje.

Preporuka:

- *Bilješke uz finansijske izvještaje sastavljati u skladu sa zahtjevima Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.*

8. JAVNE NABAVKE

8.1 Planiranje javnih nabavki

Plan javnih nabavki za 2020. godinu donesen je 6. 3. 2020. godine, a u toku godine bile su četiri izmjene Plana (izmjene su se najvećim dijelom odnosile na izmjenu procijenjene vrijednosti, te na dodavanje postupaka koji su pokrenuti donošenjem posebnih odluka o pokretanju postupka). Ukupno planirane nabavke roba, usluga i radova iznosile su 56.240.350 KM.

Prema prezentiranim podacima, u 2020. godini, provedena su 73 postupka nabavki, te su zaključeni ugovori ukupne vrijednosti 1.419.465 KM, kako navodimo u tabeli (u tabeli su date i planirane vrijednosti):

	Planirano		Realizovano	
	Iznos (u KM)	Broj postupaka	Iznos (u KM)	Broj postupaka
JAVNE NABAVKE	56.240.350 KM	86	1.359.323 KM	73
Otvoreni postupci	55.101.472 KM	21	736.846 KM	2
Konkurentski zahtjevi	566.865 KM	20	157.105 KM	6
Pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci	187.200 KM	2	259.474 KM	2
Direktni sporazumi	185.913 KM	32	205.898 KM	52
Nabavke po posebnom režimu (Aneksu II dio B)	198.900 KM	11	60.142 KM	11

S obzirom na značajnu razliku između planiranih i realizovanih postupaka, evidentna je neefikasnost Društva u planiranju, odnosno provođenju javnih nabavki. Naime, ugovorni organi pored objektivnih rokova i procedura, prilikom planiranja trebaju obratiti pažnju i na to da je potrebno prije svega realno planirati nabavke, obezbijediti stručna lica koja poznaju procedure javnih nabavki, predmet nabavki, stanje na tržištu, ekonomske aspekte nabavke te shodno tome pripremiti primjerenu, zakonitu i nediskriminatornu tendersku dokumentaciju koja će obezbijediti efikasnu i ekonomski opravdanu nabavku.

Najznačajniji dio Plana odnosi se na usluge projektovanja i radove na terminalu u Blažuju (oko 32 miliona KM). Naime, u Planu poslovanja i godišnjem finansijskom planu Društva navedeno je da se radovi na terminalu u Blažuju zasnivaju na procjeni okončanja upisa nosioca prava vlasništva u korist Društva. Planirano je da se ova procedura okonča u prvom kvartalu 2020. godine, a okončana je u 2021. godini. Za terminal u Bihaću također je planirano izvođenje radova na rekonstrukciji kao i usluge projektovanja uvećanja kapaciteta terminala u vrijednosti od oko 11 miliona KM. **U 2020. godini nisu pokrenuti postupci javnih nabavki za ove investicije.** Terminal u Živinicama stavljen je u upotrebu u 2020. godini, a u Planu poslovanja planirani su radovi na ovom terminalu u vrijednosti od 1,37 miliona KM. **Izuzev radova na uređenju korita rijeke Gostelje (cca 500.000 KM), ostali radovi vezani za terminal u Živinicama predviđeni u Planu poslovanja nisu planirani Planom javnih nabavki.**

Plan javnih nabavki realiziran je u vrijednosti od 2% planiranih sredstava (manje za 54.820.885 KM) najvećim dijelom jer nisu osigurana sredstva i potrebni preduslovi za njihovo provođenje, kao i to da nabavke nisu realizirane u godini za koju su planirane. Jedan od razloga što se u Društvu ne realiziraju planirane nabavke je što se dosta postupaka prenosi iz godine u godinu, tako da je dio nabavki planiran u 2019. godini, a postupci realizirani tek u 2020., dok je dio planiranih u 2020. godini realiziran u 2021. godini. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo neblagovremeno pokretanje postupaka, gdje sam postupak započinje krajem godine, iako je Plan usvojen početkom godine. Također, uložene žalbe na pojedine postupke utiču na dug period provedbe samog postupka.

Niska realizacija planiranih postupaka javnih nabavki dodatno ukazuje na neodgovarajuće planiranje u Planu poslovanja i u Planu javnih nabavki. Naime, Plan javnih nabavki je akt u kojem se detaljno planira potrošnja javnih sredstava putem provođenja jednog od postupaka javne nabavke koji je propisan Zakonom. Donošenjem Plana poslovanja u kojem je sadržan i finansijski plan za određenu godinu, stvaraju se pretpostavke za donošenje plana javnih nabavki u smislu osiguranja sredstava za njihovo provođenje. U planiranju javnih nabavki, Ugovorni organi trebaju početi od definisanja potreba za narednu finansijsku godinu i jasno definisati predmet nabavke, planirana sredstva i potrebne količine kako bi se postupci pokrenuli blagovremeno i obezbijedila transparentnost prilikom njihovog provođenja, te proveli u periodu za koje su i planirani, kako nalaže član 17. Zakona o javnim nabavkama. **Napominjemo da su investicije na terminalima u Planu poslovanja planirane u iznosu od oko 12 miliona KM, te da su u Planu javnih nabavki planirani postupci vezani za terminale u vrijednosti od oko 40 miliona KM, a da za njih nisu osigurana sredstva. Finansijski plan Društva za 2020. godinu donesen je u vrijednosti od 3,7 miliona KM. Također, planirano je provođenje nabavki bez pribavljenih dozvola nadležnih organa vezanih za realizaciju predmeta nabavke.**

S obzirom na konstatovane propuste u planiranju javnih nabavki u dijelu neusaglašenog plana poslovanja i plana javnih nabavki, planiranja provođenja nabavki bez preduslova za realizaciju predmeta nabavke, neblagovremenog otpočinjanja i niske realizacije plana, Društvo nije donijelo Plan javnih nabavki u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Preporuka:

- *Plan javnih nabavki donositi u skladu sa osiguranim sredstvima prema usvojenom finansijskom planu, te nabavke planirati nakon što se stvore preduslovi za njihovo provođenje.*

8.2 Provođenje postupaka javnih nabavki i realizacija ugovora

Izvršili smo uvid u procedure odabira najpovoljnijeg dobavljača putem javne nabavke u ukupnoj vrijednosti od 1.187.590 KM (87% realizovanih javnih nabavki) za ugovore koji su zaključeni u 2020. godini, i to za dva otvorena postupka u iznosu od 736.846 KM, tri konkurentna zahtjeva za dostavu ponuda u iznosu od 124.579 KM, deset direktnih sporazuma u iznosu od 66.690 KM i dva pregovaračka postupka bez objave obavještenja u iznosu od 259.474 KM. Također, izvršen je uvid u nabavku goriva (4.516.008 KM) koja je u Plan uvrštena izmjenama Plana u oktobru za 2020. godinu, a ugovor je zaključen u 2021. godini.

Ukupno su revidirana tri otvorena postupka, a postupci za koje smo konstatovali nepravilnosti detaljnije su obrazloženi u nastavku.

- *Otvoreni postupak za nabavku goriva*

Društvo je u 2020. godini u funkciju stavilo terminal u Živinicama, te se u skladu sa Zakonom o naftnim derivatima u FBiH stvorio preduslov za uspostavljanje rezervi naftnih derivata, odnosno za njihovu nabavku i skladištenje.

S tim u vezi, Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije je na prijedlog Društva u aprilu 2020. godine donijelo Instrukciju o načinu osiguranja, organizaciji skladištenja, regionalnom rasporedu, dinamici formiranja i znavljanja rezervi naftnih derivata²⁴. Instrukcijom je propisano da Društvo prije nabavke mora dobiti dozvolu, odnosno licencu, od nadležne Regulatorne komisije za energiju u FBiH za obavljanje skladištenja nafte i naftnih derivata. Društvo je dozvolu dobilo 9. 11. 2020. godine na period od pet godina, odnosno nakon pokretanja postupka nabavke.

Postupak nabavke goriva pokrenut je Odlukom o pokretanju postupka nabavke roba putem otvorenog postupka od 15. 6. 2020. godine²⁵ s procijenjenom vrijednosti nabavke od 4.563.000 KM, a Tenderska dokumentacija (u daljem tekstu: TD) objavljena je na portalu Agencije za javne nabavke tek 5. 10. 2020. godine.

Izvršene su dvije izmjene TD u skladu s postavljenim pitanjima potencijalnih ponuđača na portalu Agencije za javne nabavke. Na izmijenjenu TD pristigle su dvije žalbe. Jedna žalba je odbačena kao neblagovremena, dok je druga prosljeđena na odlučivanje Uredu za razmatranje žalbi (u daljem tekstu: URŽ), koji ju je odbacio kao neurednu (nije uplaćena naknada za pokretanje žalbenog postupka). Društvo je slijedom zaključka URŽ-a nastavilo postupak javne nabavke. Nakon provedene e-aukcije donesena je Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača (2. 2. 2021. godine), kojom je kao najpovoljniji ponuđač izabran Petrol BH Oil Company d.o.o. Na ovu Odluku izjavljeno je šest žalbi. Društvo je donijelo Odluke o djelimičnom usvajanju žalbi, na koje su ponovo izjavljene dvije žalbe koje je Društvo usvojilo i postupak u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama vratilo u fazu ocjenjivanja ponuda.

Žalbeni navodi su se većinom odnosili na propuste ponuđača u dijelu: dostavljene garancije za ozbiljnost ponude, ispunjenja uslova o ekonomskoj i finansijskoj sposobnosti kao i o tehničkoj i

²⁴Uključuju grupe: motornih benzina, dizel goriva i lož-ulja – LUJEL

²⁵ Nabavka uključena u Plan javnih nabavki Odlukom o izmjenama i dopunama Plana javnih nabavki za 2020. godinu od 28. 10. 2020. godine.

profesionalnoj sposobnosti ponuđača u skladu sa zahtjevima TD, te na ostale formalne propuste načinjene pri ocjeni ponuda. **S obzirom na to da se žalbeni navodi ponavljaju, te da većina ponuđača nije ispunila zahtjeve navedene u TD, navedeno ukazuje na to da TD nije sačinjena u skladu s članom 53. Zakona o javnim nabavkama, u kojem se, između ostalog, navodi da u TD ugovorni organ daje potpune informacije o uslovima ugovora i postupku dodjele ugovora, a koji su kandidatima/ponuđačima dovoljni za pripremu zahtjeva za učešće, odnosno ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi. Također, komisija nije izvršila ocjenu ponuda uvažavajući sve uslove tražene TD, što je rezultiralo usvajanjem žalbenih navoda koji su uticali na trajanje postupka i neuspješnu realizaciju postupka nabavke u 2020. godini.**

U prilog navedenom govori i to da je, Zapisnikom o ponovnoj ocjeni ponuda, ponuda prvobitno izabranog ponuđača (Petrol BH Oil Company d.o.o.) odbačena kao neprihvatljiva. Naime, na osnovu izjavljenih žalbi ponuda je odbačena jer ponuđač Petrol BH Oil Company d.o.o. nije dostavio potvrde svih poslovnih banaka kod kojih ima otvorene račune kojim bi potvrdio da u zadnjih šest mjeseci od datuma registracije nije imao blokiran niti jedan transakcijski račun kod banaka ili drugih finansijskih institucija, što nije u skladu sa zahtjevima TD. Također, u svrhu dokazivanja tehničke i profesionalne sposobnosti ponuđači su dužni u ponudi dostaviti spisak izvršenih ugovora s podacima o realiziranim ugovorima o isporuci roba, čiji su karakter i kompleksnost isti ili slični predmetu nabavke. Svaki izvršeni ugovor naveden u spisku obavezno sadrži naziv i sjedište ugovornih strana, predmet ugovora, vrijednost ugovora, vrijeme i mjesto isporuke roba kao i Potvrdu o uspješno realiziranom ugovoru. Ponuđač u ponudi nije naveo mjesto izvršenja isporuke roba što nije u skladu s ovim zahtjevom TD.

Nakon ponovljene e-aukcije donesena je nova Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača (26. 3. 2021. godine) kojom je kao najpovoljniji ponuđač izabran dobavljač Hifa Petrol d.o.o. Na ovu Odluku izjavljeno je pet žalbi. Društvo je žalbe prosljedilo na odlučivanje URŽ-u koji je donio četiri zaključka o odbacivanju žalbi kao neurednih (nije uplaćena naknada za pokretanje žalbenog postupka). U razmatranju žalbe koju je izjavila Hifa Oil d.o.o, URŽ je riješio da je žalba djelimično osnovana. URŽ je također riješio da je Društvo pravilno postupilo kada je ponudu žalitelja odbacio kao neprihvatljivu zbog bankovne garancije koja nije upakovana na formalno ispravan način.

S obzirom na to da je žalba djelimično usvojena čime su dva ponuđača isključena iz daljeg toka postupka, kao i da se e-aukcija mora ponovno zakazati ukoliko je u njoj učestvovao ponuđač koji nije kvalifikovan, ugovorni organ je ponovo proveo e-aukciju (treću u provođenju postupka), nakon koje je 16. 6. 2021. godine donesena Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača (Hifa Petrol d.o.o.). Na ovu Odluku je ponovno uložena žalba žalitelja Hifa Oil d.o.o., čiju ponudu je u ranijim odlučivanjima po žalbama URŽ ocijenio neprihvatljivom. Žalba je prosljedjena URŽ-u koji je odbio kao neosnovanu. Ugovor o nabavci zaključen je 30. 8. 2021. godine sa Hifa petrol d.o.o. u vrijednosti od 4.516.008 KM.

S obzirom na to da se, nakon izjavljenih žalbi, pri ponovnoj ocjeni ponuda u postupku za nabavku goriva ponuda prvobitno izabranog ponuđača odbacila kao neprihvatljiva, ocjeni ponuda nije se pristupilo s dužnom pažnjom. Na ovaj način se trajanje postupaka javnih nabavki produžava vraćanjem na ponovno odlučivanje, što dovodi do neispunjenja rokova za nabavku u skladu s usvojenim finansijskim planom, potrebama i zakonskim obavezama Društva.

Društvo je Plan nabavki usvojilo u martu 2020. godine, Odluku o pokretanju postupka donijelo u junu, a TD objavilo u oktobru 2020. godine, što je uticalo na realizaciju nabavke koja nije okončana u skladu s Planom javnih nabavki za 2020. godinu. Napominjemo da je osnovna djelatnost Društva uspostavljanje i obnavljanje rezervi naftnih derivata, da u ranijem periodu Društvo nije imalo zaliha nafte, kao i da je u aprilu 2020. godine donesen Zaključak Vlade FBiH i instrukcija Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije o nabavci neophodnih zaliha nafte za popunjavanje kapaciteta skladišta u Živinicama.

S obzirom na izjavljene i usvojene žalbe u provođenju postupka za nabavku goriva, a koje su se odnosile na sačinjenu TD i propuste ponuđača u dostavi ponuda, propuste pri ocjeni ponuda, kao i na kasno pokretanje postupka, Društvo je tek u 2021. godini izvršilo zakonsku obavezu nabavke

goriva u skladu sa Zakonom o naftnim derivatima u FBiH. Navedeno ukazuje na to da postupak javne nabavke nije proveden u potpunosti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

- *Otvoreni postupak za nabavku Glavnog izvedbenog projekta sanacije, rekonstrukcije i novogradnje terminala tečnih naftnih goriva u Mostaru*

Društvo je postupak za nabavku Glavnog izvedbenog projekta sanacije, rekonstrukcije i novogradnje terminala tečnih naftnih goriva u Mostaru pokrenulo 22. 5. 2019. godine u skladu s Planom javnih nabavki za 2019. godinu. S obzirom na to da postupak nije okončan u 2019. godini, planiran je i u Planu javnih nabavki za 2020. godinu. Odlukom o pokretanju postupka procijenjena je vrijednost nabavke u iznosu od 550.000 KM.

Tenderska dokumentacija objavljena je u junu 2019. godine, a na nju je Protehnik d.o.o. izjavio žalbu koju je komisija za provođenje nabavke djelimično usvojila. Na rješenje o djelimičnom usvajanju žalbe isti dobavljač je ponovno izjavio žalbu koju je Društvo prosljedilo na odlučivanje URŽ-u. URŽ je žalbu odbacio kao neurednu (nije uplaćena naknada za pokretanje žalbenog postupka). S obzirom na to da je žalba djelimično usvojena, Društvo je izvršilo izmjenu TD na koju je Radis d.o.o. izjavio žalbu. Žalba je dostavljena URŽ-u na odlučivanje koji ju je odbacio kao neurednu.

U zapisniku o otvaranju ponuda od 15. 11. 2019. godine navedene su dvije pristigle ponude. Društvo je sa ponuđačem koji je ponudio nižu cijenu (nije planirana e-aukcija) imalo loše prethodno iskustvo u postupcima sa sličnim predmetom nabavke, te je njegova ponuda kao prvorangiranog ponuđača odbačena. Društvo je 13. 2. 2020. godine donijelo Odluku o izboru najpovoljnijeg dobavljača. Na ovu Odluku je prvorangirani ponuđač izjavio žalbu koju je URŽ ocijenio kao neosnovanu. Ugovor je zaključen 6. 5. 2020. godine s dobavljačem BOSNA-S d.o.o. kao predstavnikom grupe ponuđača. Rok za izvršenje usluge bio je 170 dana od datuma obostranog potpisivanja ugovora.

Napominjemo da zbog značajnog protoka vremena između otvaranja ponuda, koje je izvršeno u novembru 2019. godine, i Odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuđača koja je donesena u februaru 2020. godine, nabavka nije realizovana u skladu s Planom javnih nabavki za 2019. godinu.

U vezi s predmetnom nabavkom, nisu osigurana sredstva ni potrebne dozvole za građenje s obzirom na to da se projektom planira povećanje postojećih kapaciteta terminala (urbanistička i okolišna dozvola), što predstavlja potencijalne probleme za izvođenje radova po završenom Glavnom izvedbenom projektu. S tim u vezi, upitno je provođenje nabavke za projekat, kada osnovni uslovi za radove nisu osigurani.

Ugovorom je definisan način plaćanja: 90% od ukupno ugovorene cijene (578.939 KM) nakon primopredaje usluge (rok za primopredaju je 170 dana od datuma obostranog potpisivanja ugovora), a 10% (64.327 KM) po isteku 10 mjeseci od datuma primopredaje, odnosno u augustu 2021. godine. Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da je Društvo u oktobru 2020. godine dobavljaču isplatilo avans u iznosu od 7% ukupno ugovorene cijene (46.157 KM), i u maju 2021. godine iznos od 404.130 KM, **što nije u skladu sa ugovorenim načinom plaćanja i Zakonom o javnim nabavkama.** Također, rok za izvršenje ugovorene usluge bio je u oktobru 2020. godine, koji je produžen za dodatnih 45 dana na zahtjev dobavljača. Ističemo da je članom 72. stav 5) Zakona o javnim nabavkama definisano da se prilikom dodjele ugovora o nabavci, cijena navedena u najpovoljnijoj ponudi kao i uslovi utvrđeni u tenderskoj dokumentaciji ne mogu mijenjati. Ugovorom je definisano da se usluga smatra izvršenom nakon potpisivanja Zapisnika o primopredaji usluge, kojem prethodi evaluacija usluge koju vrši ugovorni organ. **Do završetka obavljanja revizije, nije izvršena primopredaja projekta s obzirom na to da Društvo još uvijek vrši njegovu reviziju.**

- *Pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci s predmetom Izmjene i dopune Glavnog izvedbenog projekta potpune rekonstrukcije terminala Blažuj*

Društvo je provelo pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci s predmetom Izmjene i dopune Glavnog izvedbenog projekta potpune rekonstrukcije terminala Blažuj, nakon kojeg je

zaključilo ugovor sa izvođačem radova Petrolinvest d.d. Sarajevo. Vrijednost ugovora je 119.340 KM (29% vrijednosti osnovnog ugovora), a rok za završetak usluge je 15. 7. 2020. godine.

Ugovor je zaključen na osnovu inicijalnog ugovora sa Petrolinvest d.d. Sarajevo za Izradu projekta potpune sanacije za terminal tečnih naftnih goriva u Blažuju – Sarajevo od 12. 8. 2015. godine. Rok za izradu projektne dokumentacije je u skladu sa ugovorom iznosio 180 dana od potpisivanja ugovora, dok je vrijednost ugovora iznosila 407.394 KM. Faktura za izvršene usluge po ovom ugovoru ispostavljena je 2016. godine kada je projekat evidentiran na sredstva u pripremi.

Predmet nabavke u provedenom pregovaračkom postupku bile su izmjene projekta koje se odnose na sanaciju nedostataka u pogledu zaštite životne okoline, nadogradnju postojećih i izgradnju novih sistema kao i nabavku i ugradnju nove opreme.

S obzirom na značajan protok vremena od zaključenja osnovnog ugovora i izvršene usluge (pet godina), kao i vrstu predviđenih izmjena, postupak nije proveden u skladu s članom 23. stav c) Zakona o javnim nabavkama, u kojem je definisano da se postupak za nove usluge koje predstavljaju ponavljanje sličnih usluga povjerenih dobavljaču kojem je ugovorni organ dodijelio raniji ugovor, može primijeniti samo u periodu od tri godine od dana zaključivanja osnovnog ugovora.

- *Pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci za nabavku i ugradnju mjerne i sigurnosne opreme s nadzemnim spremnicima na terminalu Živinice*

Društvo je provelo Pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci za nabavku i ugradnju mjerne i sigurnosne opreme s nadzemnim spremnicima na terminalu Živinice.²⁶ Za ove radove je 7. 8. 2020. godine zaključen ugovor u vrijednosti od 140.135 KM s dobavljačem Termoelektro d.o.o. U obrazloženju za donošenje odluke o pokretanju postupka javne nabavke Društvo je navelo da projektant u prvoj fazi sanacije terminala Živinice nije predvidio ugradnju rasteretnih ventila na procesnim cjevovodima, a bio je obavezan u skladu s Naredbom o opremi pod pritiskom²⁷. **S obzirom na to da je za ugradnju navedenih ventila postojala zakonska obaveza, Društvo je propustilo da u projektom zadatku navede ove zahtjeve, te da izvrši kontrolu isporučene usluge u skladu s važećim normativnim aktima, što je rezultiralo provođenjem pregovaračkog postupka za dodatne radove.**

Uvidom u predmjer radova konstatovali smo da se sastoji iz dva dijela: 1. tehnološko mašinski dio (26.835 KM) i 2. sistem mjerenja, upravljanja i regulacije (113.300 KM). Prvi dio odnosi se na radove na ugradnji sigurnosnih ventila dok se drugi dio odnosi na radove na manipulativnim rezervoarima kao što je oprema za mjerni skid (mjerni instrument za prijem i potrošnju goriva), obuka operatora za rukovanje skidom, ishođenje certifikata za sve skid uređaje kao i na radove na konfiguraciji štampanja izvještaja u kontrolnoj sali.

S obzirom na obrazloženje Društva kojim se kao razlog za provođenje pregovaračkog postupka bez objave obavještenja navodi hitnost sanacije curenja nafte, ne možemo potvrditi opravdanost ovih radova pokretanjem pregovaračkog postupka. Također, s obzirom na obrazloženje ugovornog organa da je do curenja na terminalu došlo usljed porasta pritiska izazvanog povećanjem vanjske temperature, ne možemo potvrditi da se ovi uslovi nisu mogli predvidjeti inicijalnom projektom dokumentacijom za izvođenje radova. Naime, u klimatološkoj analizi za juli 2020. godine Federalnog hidrometeorološkog zavoda BiH navodi se da su anomalije srednje mjesečne maksimalne temperature zraka imale vrijednosti u rasponu od 0,8°C do 2,7°C u odnosu na višegodišnji prosjek.

Provedeni pregovarački postupak vezan je za osnovni ugovor za izvođenje prve faze radova²⁸ na terminalu tečnih derivata Živinice koji je 1. 4. 2019. godine zaključen s dobavljačem „Termoelektro“ d.o.o. Brčko u vrijednosti od 4.675.366 KM. Ugovorom je definisan rok završetka radova 210 dana od

²⁶ Pri provođenju postupka, Društvo se pozvalo na ugovor zaključen sa dobavljačem Termoelektro d.o.o. o izvođenju prve faze radova na terminalu Živinice od 1. 4. 2019. godine.

²⁷ „Sl. glasnik BiH“, br. 52/11

²⁸ Radovi uključuju tehnološko-mašinske, elektro i građevinske radove, dio sistema mjerenja, upravljanja i regulacije i zaštite od požara i vatrodjave.

dana uvođenja u posao²⁹, a Aneksom ugovora iz novembra 2019. godine prolongiran je za 30 dana, čime je rok za završetak radova bio do kraja 2019. godine.

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da su do kraja 2019. godine po privremenim situacijama fakturirani radovi u vrijednosti ugovorenog iznosa, dok je krajem jula 2020. godine ispostavljena okončana situacija u iznosu od 505.412 KM kojom je fakturisan višak radova i nepredviđeni radovi³⁰, tako da su ukupno izvedeni radovi u iznosu od 5.180.778 KM, što je za 10,8% više od prvobitno ugovorene vrijednosti. **Za nepredviđene i višak radove nije provedena procedura javne nabavke.**

Ugovorom je definisano da ukoliko vrijednost nepredviđenih radova prelazi +/- 2% od vrijednosti pozicija kojima je ugrožena funkcionalnost, cijene takvih radova bit će u skladu s jediničnim cijenama utvrđenim u Ugovoru ili prosječnim tržišnim cijenama radova za koje nisu ugovorene cijene, te će ugovorene strane na osnovu ponude usaglasiti cijene ovih nepredviđenih radova. Također, definisana je obaveza Naručioca i Izvođača radova da će najkasnije do konačnog obračuna verifikaciju viškova i nepredviđenih radova izvršiti zaključivanjem aneksa ugovora na bazi odobrenja za tim radovima. **Napominjemo da odredbama Zakona o javnim nabavkama nije predviđena mogućnost zaključivanja aneksa ugovora. Zakonom je definisano da se u slučaju dodatnih radova koji nisu uključeni u prvobitni ugovor, a koji usljed nepredviđenih okolnosti postanu neophodni za izvršenje radova i kada se takvi dodatni radovi ne mogu tehnički i ekonomski odvojiti od osnovnog ugovora, ugovor može zaključiti s dobavljačem kojem je dodijeljen osnovni ugovor nakon provedenog pregovaračkog postupka bez objave obavještenja, a ukupna vrijednost ugovora dodijeljenih za dodatne radove ne može preći 20% od vrijednosti osnovnog ugovora.** Prema prezentiranom obrazloženju, u toku realizacije ugovora javila se potreba za izvođenjem dodatnih radova koji su se pojavili najvećim dijelom zbog nedostataka u glavnom izvedbenom projektu (neusklađenosti opisa radova, predmjera radova i potrebne opreme), a na osnovu kojeg je sačinjena tehnička specifikacija predmeta nabavke. Radovi su se realizovali uz saglasnost Komisije ugovornog organa koja je imenovana da prati realizaciju ugovora i Nadzornog organa. Značajno odstupanje u odnosu na osnovni ugovor odnosi se na izvođenje radova za vatrodajavni i sistem zaštite od požara, građevinske radove i tehnološko-mašinske radove. Napominjemo da je i Izvođač radova prilikom uvođenja u posao³¹ ukazivao na nedostatke u predmjeru radova u okviru tehnološko-mašinskog projekta, protivpožarne zaštite i građevinskog dijela. Nadzorni organ nad realizacijom prve faze radova terminala tečnih naftnih derivata Živinice vršio je Institut za građevinarstvo „IG“ Banja Luka na osnovu Ugovora od 5. 4. 2019. godine koji je zaključen nakon provedenog otvorenog postupka nabavke.

Prema tome, za izvođenje radova na prvoj fazi sanacije terminala Živinice realizirano je 645.547 KM ili 13,8% više od vrijednosti osnovnog ugovora. Navedeno ukazuje na to da projektni zadatak, tehničke specifikacije, odnosno predmjer radova, a samim tim i tenderska dokumentacija nije sačinjena na osnovu realne procjene i potreba, odnosno ne sadrži potpune informacije, što nije u skladu s članom 53. Zakona o javnim nabavkama. Ovo je za posljedicu imalo povećanu vrijednost samog projekta i produženje roka za okončanje projekta. Također, za realizaciju dodatnih radova iznad osnovne vrijednosti ugovora (505.412 KM) nije proveden postupak odabira najpovoljnijeg dobavljača, čime nije postupljeno u skladu s članom 6. Zakona o javnim nabavkama kojim je definisano da je ugovorni organ dužan dodjeljivati ugovore o javnoj nabavci primjenjujući postupke definisane Zakonom.

S tim u vezi, ne možemo potvrditi da je Društvo ugovor o sačinjavanju projektne dokumentacije za radove na terminalu Živinice zaključilo i izvršilo kontrolu projekta s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava u vezi s predmetom nabavke i njegovom svrhom, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Uvidom u uzorkovane postupke javnih nabavki provedenih konkurentskim zahtjevom za dostavu ponuda, konstatovali smo da **Društvo nije u svim slučajevima predvidjelo provođenje e-aukcije za postupke kod kojih je kriterij odabira najniža cijena, što nije u skladu s članom 10. stav 2. Pravilnika**

²⁹ predviđeno je uvođenje u posao najkasnije 20 dana po potpisivanju ugovora

³⁰ Okončana situacija ispostavljena je u iznosu od 537.859 KM, a na osnovu knjižne obavijesti izvršeno je umanjenje za iznos od 32.447 KM zbog ugrađene robe neodgovarajućeg kvaliteta.

³¹ Zapisnik o uvođenju u posao od 22. 4. 2019. godine

o uslovima i načinu korištenja e-aukcije za provedene postupke javne nabavke u iznosu najmanje od 33.228 KM.

S obzirom na konstatovane propuste u provođenju javnih nabavki u dijelu sačinjavanja tenderske dokumentacije i ocjene ponuda, neadekvatne kontrole izvršenih usluga, provođenja pregovaračkih postupaka bez objave obavještenja o nabavci bez ispunjenih uslova predviđenih Zakonom, nepoštivanja ugovorenih odredbi u dijelu načina plaćanja, isplate dobavljačima u suprotnosti sa zaključenim ugovorom i neplaniranja provođenja e-aukcije, Društvo nije provodilo javne nabavke u potpunosti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama na način koji bi osigurao najefikasnije korištenje javnih sredstava.

Preporuke:

- *tendersku dokumentaciju sačinjavati na način da daje potpune informacije o uslovima ugovora i postupku dodjele ugovora, te ocjenu ponuda vršiti detaljno u skladu s tenderskom dokumentacijom;*
- *plaćanja dobavljačima vršiti u skladu s važećim zakonskim, podzakonskim aktima i zaključenim ugovorima;*
- *pregovaračke postupke bez objave obavještenja o nabavci provoditi u uslovima predviđenim Zakonom o javnim nabavkama.*

9. SUDSKI SPOROVI

Prema prezentiranim podacima, protiv Društva u toku je devet sudskih postupaka u ukupnom iznosu od 197.324 KM, od čega su najznačajniji: za naplatu potraživanja advokatskih usluga (131.031 KM), za troškove postupka Trgovačkog suda u Zagrebu sa pravnim licem „Deltagrip“ Trading London (33.199 KM), iz radnih odnosa (21.000 KM) i za neisplaćenu naknadu za rad u Nadzornom odboru (12.000 KM).

Prema prezentiranim podacima, Društvo nije podnosilo tužbe protiv trećih lica.

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Društvo je 14. 10. 2021. godine dostavilo komentar na Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2020. godinu.

Obrazloženja su data za preporuke koje se odnose na: finansijsko upravljanje i kontrolu, internu reviziju, implementaciju Zakona o naftnim terminalima u FBiH, planiranje i izvještavanje, poslovne prihode, evidentiranje stalnih sredstava, obračun amortizacije za terminal Živinice, rješavanje imovinsko-pravnih odnosa na terminalima, primjenu MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava i MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti, otpis potraživanja od NTF-a d.o.o., provođenje postupaka javnih nabavki, donošenje odluke o pokriću gubitka, popis sredstava i obaveza, sačinjavanje bilješki uz finansijske izvještaje i neevidentirana rezervisanja za sudske sporove. Pored toga, data su obrazloženja za kvalifikaciju koja se odnosi na evidentiranje prihoda i rashoda od otpisa i prodaje otpadnog materijala sa terminala Živinice, koja su već inkorporirana u Izvještaj.

Uvažena su i inkorporirana u konačan Izvještaj obrazloženja koja se odnose na neevidentirana rezervisanja za sudske sporove, otpisana potraživanja na ime dividende od zavisnog društva NTF d.o.o., provođenje postupaka javnih nabavki prilikom otvaranja računa kod poslovnih banaka, donošenje odluke o pokriću gubitka i dio obrazloženja koji se odnosi na implementaciju Zakona o naftnim terminalima u FBiH u dijelu osposobljavanja potrebnih kapaciteta za uspostavljanje obveznih rezervi naftnih derivata.

Ostali komentari nisu prihvaćeni jer nisu prezentovane nove činjenice, niti je dostavljena dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza u Izvještaju, za šta dajemo sljedeća pojašnjenja:

- U vezi finansijskog upravljanja i kontrole u dijelu upravljanja rizicima, Društvo je dužno donijeti strategiju upravljanja rizicima i uspostaviti registar rizika. Po pitanju sačinjavanja

godišnjeg izvještaja o funkcionisanju sistema internih kontrola, Društvo treba u izvještaju dati tačne informacije o funkcionisanju sistema internih kontrola, te navesti mjere koje će se poduzeti za dalji razvoj finansijskog upravljanja i kontrole po COSO komponentama. Naime, u Godišnjem izvještaju o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2020. godinu navedeno je da postoji registar rizika i da se rizici godišnje ažuriraju, što nam nije prezentovano, a i u komentaru je navedeno da je u toku izrada registra rizika.

- Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH jasno je definisano uspostavljanje funkcionalne interne revizije i definisane su nadležnosti rukovodioca jedinice za internu reviziju i internih revizora. Rukovodilac, između ostalog, osigurava kvalitet interne revizije, implementaciju godišnjih planova i nadzire njihovo izvršenje. S obzirom na to da je u Društvu zaposlen samo interni revizor, nije uspostavljena odgovarajuća funkcija interne revizije, u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.
- U vezi obrazloženja za rješavanje imovinsko-pravnih odnosa, a uzimajući u obzir period od preuzimanja terminala, date su preporuke da se okončaju aktivnosti na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa i intenziviraju aktivnosti na osposobljavanju terminala i potrebnih kapaciteta, s ciljem uspostavljanja obaveznih rezervi naftnih derivata.
- Usklađivanje plana poslovanja radi prilagođavanja tržišnim uslovima obaveza je utvrđena Statutom, zbog čega se ne može prihvatiti obrazloženje da je to dugotrajan proces koji u konačnici nema smisla provoditi jer ga odobrava Skupština Društva.
- Obaveza sačinjavanja godišnjeg izvještaja o poslovanju utvrđena je Pravilnikom o računovodstvu.
- U vezi komentara za prodaju i isknjižavanje otpadnog materijala sa terminala Živinice, Društvo je dio sredstava (otpadnog materijala) prodalo i priznalo prihod, ali prilikom isknjižavanja sredstava po procijenjenoj vrijednosti (veća procijenjena vrijednost) nije priznalo rashod (gubitak). MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema definisano je da dobitke ili gubitke proizašle od prestanka priznavanja nekretnina, postrojenja i opreme treba uključiti u dobit ili gubitak kada je prestalo njihovo priznavanje. Pored toga, definisano je da dobitke ili gubitke koji proizilaze iz prestanka priznavanja pojedine nekretnine, postrojenja i opreme treba utvrditi kao razliku između neto iznosa potraživanja od otuđenja i knjigovodstvene vrijednosti imovine.
- Amortizaciju za terminal Živinice bilo je potrebno obračunati od momenta kada su ispunjeni uslovi, shodno MRS-u 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, odnosno kada su sredstva spremna za upotrebu.
- U vezi primjene MRS-a 36 - Umanjenje vrijednosti sredstava, napominjemo da na kraju svakog izvještajnog perioda subjekt treba ocijeniti postoji li bilo kakav pokazatelj da je vrijednost nekog sredstva umanjena. Ako takav pokazatelj postoji, subjekt treba da procijeni nadoknadi iznos za takvo sredstvo. Uvažavajući MRS - 36 - Umanjenje vrijednosti sredstava, posebno kada se radi o značajnim stalnim sredstvima kojima raspolaže preduzeće u većinskom državnom vlasništvu, njegovo neprimjenjivanje prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, u zavisnosti od obračunate materijalnosti i drugih kvalitativnih faktora, utiče na revizorsko mišljenje jer nije primijenjen okvir finansijskog izvještavanja. Uz komentar dostavljena je procjena nekretnina, postrojenja i opreme na svim terminalima, koja je izvršena u 2021. godini. Prema procjeni evidentno je smanjenje vrijednosti pojedinačnih sredstava na terminalu Živinice (zemljište i građevinski objekti) i terminalu Mostar (građevinski objekti i oprema), što potvrđuje da je Društvo trebalo izvršiti procjenu do 31. 12. 2020. godine. Ističemo da umanjeње vrijednosti imovine predstavlja gubitak koji se priznaje u rezultat perioda i utiče na finansijski rezultat, a samim tim i na finansijske izvještaje Društva.

- U vezi primjene MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti, nije dostavljena dodatna dokumentacija kojom bi se potvrdilo da je Društvo vršilo procjenu očekivanih kreditnih gubitaka za potraživanje od zavisnog društva NTF d.o.o., starijih od 360 dana, u skladu sa zahtjevima navedenog standarda i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Uvažavajući iznos potraživanja i sposobnost zavisnog društva da izmiri dug prema Društvu, te uzevši u obzir finansijsku situaciju u kojoj se zavisno Društvo nalazi, navedeno je uticalo na dato mišljenje na finansijske izvještaje. Budući da se umanjenja vrijednosti moraju priznati u rezultat perioda, shodno MSFI-ju 9 – Finansijski instrumenti, ona samim tim utiču na finansijski rezultat, kao i na finansijske izvještaje.
- Usaglašavanje potraživanja i obaveza obavezno se vrši prije sastavljanja finansijskih izvještaja za tekuću godinu, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, s ciljem usklađivanja stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem. U skladu sa Zakonom, popis stvarnog stanja stalnih sredstava trebalo je izvršiti sa 31. 12. 2020. godine. U komentaru je navedeno da je Društvo tek u 2021. godini pokrenulo aktivnosti na utvrđivanju stvarnog stanja imovine preuzete od Energopetrola d.d. Sarajevo, što potvrđuje činjenicu da nije usaglašeno stvarno stanje sa knjigovodstvenim, kako je konstatovano i u Nacrtu izvještaja.
- Bilješke uz finansijske izvještaje ne sadrže sve potrebne informacije (osim finansijskih iznosa), niti su obrazložena značajna odstupanja (povećanja/smanjenja) u odnosu na prethodnu godinu. U skladu s MRS-om 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, subjekt je dužan dati adekvatno obrazloženje za svaku stavku u izvještaju o finansijskom položaju i izvještaju/ima o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, te izvještaju o promjenama kapitala i izvještaju o novčanim tokovima.
- U skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, planiranje javnih nabavki treba vršiti na realnoj osnovi, kada se steknu uslovi za realizaciju nabavke i obezbijede finansijska sredstva u finansijskom planu. Sačinjavanju tenderske dokumentacije Društvo treba posvetiti veću pažnju i sačiniti je na način koji bi umanjio mogućnost žalbe. Dodjelom ugovora o nabavci, cijena navedena u najpovoljnijoj ponudi, kao i uslovi utvrđeni u tenderskoj dokumentaciji, ne mogu se mijenjati. U vezi provođenja javnih nabavki, Društvo je dužno pregovaračke postupke bez objave obavještenja primjenjivati kada su ispunjeni posebni uslovi, u skladu s odredbama Zakona, kako bi se osigurala pravična i aktivna konkurencija.

Također, u obrazloženju za poslovne prihode Društvo je navelo da će poduzeti aktivnosti na realizaciji preporuka i evidentirati uskladišteno gorivo Federalne direkcije robnih rezervi u poslovnim knjigama kao tuđu robu u vlastitom skladištu, te tražiti od Vlade FBiH saglasnost za izdavanje u podzakup poslovnog prostora u vlasništvu FBiH koje je Društvu dato na upravljanje i raspolaganje.

Koordinatorica rada u Sektoru za
finansijsku reviziju javnih preduzeća

Mia Buljubašić

Tim za reviziju

Murisa Dizdarić – voditeljica tima

Vildana Hadžović – članica tima

Azra Milak – članica tima

Selma Semić – članica tima

V PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine			
Naziv pravnog lica: „Operator – Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo			
RB	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
A)	DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
	POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
I	Poslovni prihodi (od 1 do 4)	3.099.049	3.348.294
1	Prihodi od prodaje robe	0	0
2	Prihodi od prodaje učinaka	298.386	314.163
3	Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	0	0
4	Ostali poslovni prihodi	2.800.663	3.034.131
II	Poslovni rashodi (od 1 do 9)	3.459.073	2.657.273
1	Nabavna vrijednost prodane robe	0	0
2	Materijalni troškovi	117.123	80.497
3	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	2.849.015	2.392.791
4	Troškovi proizvodnih usluga	34.565	11.932
5	Amortizacija	298.266	23.523
6	Troškovi rezervisanja	0	0
7	Nematerijalni troškovi	160.104	148.530
8	Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	0	0
9	Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	0	0
III	Dobit od poslovnih aktivnosti (I-II)	0	691.021
	Gubitak od poslovnih aktivnosti (II-I)	360.024	0
	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI		
IV	Finansijski prihodi (od 1 do 6)	215.254	323.412
1	Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica	215.181	289.013
2	Prihodi od kamata	73	34.399
3	Pozitivne kursne razlike		
4	Prihodi od efekata valutne klauzule		
5	Prihodi od učešća u dobiti zajedničkih ulaganja		
6	Ostali finansijski prihodi		
V	Finansijski rashodi (od 1 do 5)	215.240	297.233
1	Finansijski rashodi iz odnosa s povezanim pravnim licima	0	0
2	Rashodi kamata	215.229	297.233
3	Negativne kursne razlike	11	0
4	Rashodi iz osnova valutne klauzule	0	0
5	Ostali finansijski rashodi	0	0
VI	Dobit od finansijskih aktivnosti (IV-V)	14	26.179
	Gubitak od finansijske aktivnosti (V-IV)	0	0
VII	Dobit redovne aktivnosti (III-VI) > 0	0	717.200
VIII	Gubitak od redovne aktivnosti (III-VI) < 0	360.010	0
	OSTALI PRIHODI I RASHODI		
IX	Ostali prihodi i dobici (od 1 do 9)	101.242	821
1	Dobici od prodaje stalnih sredstava	0	0
2	Dobici od prodaje investicionih nekretnina	0	0
3	Dobici od prodaje bioloških sredstava	0	0
4	Dobici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	0	0
5	Dobici od prodaje materijala	96.523	0
6	Viškovi	0	0
7	Naplaćena otpisana potraživanja	0	0
8	Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika	4.717	821
9	Otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi	2	0
X	Ostali rashodi i gubici (od 1 do 9)	17.194	10
1	Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava	0	0
2	Gubici od prodaje i rashodovanja investicionih nekretnina	0	0
3	Gubici od prodaje i rashodovanja bioloških sredstava	0	0
4	Gubici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	0	0
5	Gubici od prodaje materijala	0	0
6	Manjkovi	0	0
7	Rashodi iz osnova zaštite od rizika	0	0

8	Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	17.189	0
9	Rashodi i gubici na zalihama i ostali rashodi	5	10
XI	Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda (IX-X)	84.048	811
XII	Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (X-IX)	0	0
	PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI SREDSTAVA		
1	Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	0	0
2	Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	29.257	0
3	Povećanje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	0	0
4	Smanjenje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	0	0
XIII	Dobit od usklađivanja vrijednosti (1-2+3-4) > 0	0	0
XIV	Gubitak od usklađivanja vrijednosti (1-2+3-4) < 0	29.257	0
1*	Prihodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki neznčajnih grešaka iz ranijih perioda	0	305
2*	Rashodi iz osnova promjena računovodstvenih politika i ispravki neznčajnih grešaka iz ranijih perioda	51.500	1.900
	DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XV	Dobit neprekinutog poslovanja prije poreza (VII-VIII+XI-XII+XIII-XIV+1*-2*) > 0	0	716.416
XVI	Gubitak neprekinutog poslovanja prije poreza (VII-VIII+XI-XII+XIII-XIV+1*-2*) < 0	356.719	0
	POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
1**	Porezni rashodi perioda	0	46.548
2**	Odloženi porezni rashodi perioda	0	0
3**	Odloženi porezni prihodi perioda	0	0
	NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XVII	Neto dobit neprekinutog poslovanja (XV-XVII - 1** - 2** + 3**) > 0	0	669.868
XVIII	Neto gubitak neprekinutog poslovanja (XV-XVII - 1** - 2** + 3**) < 0	356.719	0
	DOBIT ILI GUBITAK PREKINUTOG POSLOVANJA		
XIX	Neto dobit prekinutog poslovanja	0	0
XX	Neto gubitak prekinutog poslovanja	0	0
	NETO DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
XXI	Neto dobit perioda (XVII-XVIII+XIX-XX) > 0	0	669.868
XXII	Neto gubitak perioda (XVII-XVIII+XIX-XX) < 0	356.719	0
B)	OSTALA SVEOBUH VATNA DOBIT ILI GUBITAK		
1	Dobici utvrđeni direktno u kapitalu	0	0
2	Gubici utvrđeni direktno u kapitalu	0	0
3	Obračunati odloženi porez na ostalu sveobuhvatnu dobit	0	0
XXIII	Neto ostala sveobuhvatna dobit (1-2-3) > 0	0	0
XXIV	Neto ostali sveobuhvatni gubitak (1-2-3) < 0	0	0
	Ukupna neto sveobuhvatna dobit perioda (XXI-XXII+XXIII-XXIV) > 0	0	669.868
	Ukupna neto sveobuhvatni gubitak perioda (XXI-XXII+XXIII-XXIV) < 0	356.719	0
	Neto dobit/gubitak perioda prema vlasništvu (XXI ili XXII)	-356.719	669.868
	a) vlasnicima matice	-356.719	669.868
	b) vlasnicima manjinskih interesa	0	0
	Neto dobit/gubitak perioda prema vlasništvu (XXIII ili XXIV)	-356.719	669.868
	a) vlasnicima matice	-356.719	669.868
	b) vlasnicima manjinskih interesa	0	0
	Zarada po dionici:		
	a) obična	0	0
	b) razdijeljena	0	0
	Prosječan broj zaposlenih:		
	- na bazi sati rada	99	87
	- na bazi stanja krajem mjeseca	99	87

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 25. 2. 2021. godine.

Hermedin Zornić, predsjednik Uprave Društva

Slaven Zeljko, član Uprave Društva

Bilans stanja na 31. 12. 2020. godine					
Naziv pravnog lica: „Operator – Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo					
1	Pozicija	Iznos tekuće godine			Iznos prethodne godine /neto/
		Bruto	Ispravka vrijednosti	NETO (3-4)	
2	3	4	5	6	
	AKTIVA				
	A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI (od 1 do 8)	51.471.447	552.706	50.918.741	49.210.938
1	Nematerijalna sredstva	105.942	27.275	78.667	225
2	Nekretnine, postrojenja i oprema	27.333.784	525.431	26.808.353	27.608.624
3	Investicione nekretnine	0	0	0	0
4	Biološka sredstva	0	0	0	0
5	Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	0	0	0	0
6	Dugoročni finansijski plasmani	19.242.517	0	19.242.517	15.242.517
7	Druga dugoročna potraživanja	4.789.204	0	4.789.204	6.359.572
8	Dugoročna razgraničenja	0	0	0	0
	B) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0	0	0	0
	C) TEKUĆA SREDSTVA (od 1 do 2)	34.219.662	45.980	34.173.682	29.297.085
1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	126.398	45.980	80.418	0
2	Gotovina, kratkoročna potraživanja i kratkoročni plasmani	34.093.264	0	34.093.264	29.297.085
	D) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0	0	0	0
	E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	0	0	0	0
	I) POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)	85.691.109	598.686	85.092.423	78.508.023
	II) Vanbilansna evidencija – vanbilansna aktiva	117.965.401	0	117.965.401	0
	UKUPNO AKTIVA (I+II)	203.656.510	598.686	203.057.824	78.508.023
	PASIVA				
	A) KAPITAL (od 1 do 10)			58.399.018	51.917.861
1	Osnovni kapital			42.359.792	33.055.279
2	Upisani neplaćeni kapital			0	0
3	Emisiona premija			0	0
4	Rezerve			12.943.442	12.539.012
5	Revalorizacione rezerve			0	0
6	Nerealizovani dobici			0	0
7	Nerealizovani gubici			0	0
8	Neraspoređena dobit			3.452.503	6.323.570
9	Gubitak do visine kapitala			356.719	0
10	Otkupljene vlastite dionice i udjeli			0	0
	B) DUGOROČNA REZERVISANJA			21.380.651	18.855.123
	C) DUGOROČNE OBAVEZE			2.224.704	3.798.117
	D) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE			0	0
	E) KRATKOROČNE OBAVEZE (1 do 8)			2.060.285	2.859.305
1	Kratkoročne finansijske obaveze			1.573.444	1.573.999
2	Obaveze iz poslovanja			190.472	986.433
3	Obaveze iz specifičnih poslova			0	0
4	Obaveze po osnovu plaća, nak. i ostalih primanja zaposlenih			207.107	180.084
5	Druge obaveze			75.109	78.935
6	Obaveze za PDV			0	130
7	Obaveze za ostale poreze i druge dažbine			14.153	11.790
8	Obaveze za porez na dobit			0	27.934
	F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA			1.027.765	1.077.617
	G) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE			0	0
	I) POSLOVNA PASIVA (A+B+C+D+E+F+G)			85.092.423	78.508.023
	II) Vanbilansna evidencija – vanbilansna pasiva			117.965.401	0
	UKUPNO PASIVA (I+II)			203.057.824	78.508.023

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 25. 2. 2021. godine.

Hermedin Zornić, predsjednik Uprave Društva
Slaven Zeljko, član Uprave Društva

Izveštaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine				
(Indirektna metoda)				
Naziv pravnog lica: „Operator – Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo				
	Opis	Oznaka (+, -)	IZNOS	
			Tekuća godina	Prethodna godina
A. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI				
1	Neto dobit (gubitak) za period		(356.719)	669.868
	Usklađenje za:			
2	Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	+	6.282	1.231
3	Gubici (dobici) od otuđenja nematerijalnih sredstava	+ (-)		
4	Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	+	291.984	22.292
5	Gubici (dobici) od otuđenja materijalnih sredstava	+ (-)	0	0
6	Usklađenja iz osnova dugoročnih finansijskih sredstava	+ (-)	0	0
7	Nerealizovani rashodi (prihodi) od kursnih razlika	+ (-)	0	0
8	Ostala usklađenja za negotovinske stavke	+ (-)	(1.425.739)	0
9	Ukupno (od 2 do 8)		(1.127.473)	23.523
10	Smanjenje (povećanje) zaliha	+ (-)	(80.418)	0
11	Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	+ (-)	(234.744)	241.630
12	Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	+ (-)	228.795	410.102
13	Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	+ (-)	(24.716)	396
14	Povećanje (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	+ (-)	(795.961)	909.952
15	Povećanje (smanjenje) drugih obaveza	+ (-)	(2.504)	13.460
16	Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	+ (-)	2.475.676	1.304.801
17	Ukupno (od 10 do 16)		1.566.128	2.880.341
18	Neto gotovinski tok od poslovnih aktivnosti (1+9+17)		81.936	3.573.732
B. GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI				
19	Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (od 20 do 25)		1.590.102	2.392.198
20	Prilivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	+	19.734	1.366.768
21	Prilivi iz osnova prodaje dionica i udjela		0	0
22	Prilivi iz osnova prodaje stalnih sredstava	+	0	0
23	Prilivi iz osnova kamata	+	0	0
24	Prilivi od dividendi i učešća u dobiti	+	0	0
25	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	+	1.570.368	1.025.430
26	Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (od 27 do 30)		5.020.095	8.334.166
27	Odlivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	-		
28	Odlivi iz osnova kupovine dionica i udjela	-		
29	Odlivi iz osnova kupovine stalnih sredstava	-	1.020.095	4.334.166
30	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	-	4.000.000	4.000.000
31	Neto priliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (19-26)		0	0
32	Neto odliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (26-19)		3.429.993	5.941.968
C. GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI				
33	Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (od 34 do 37)		9.708.943	9.483.545
34	Prilivi iz osnova povećanja osnovnog kapitala	+	9.708.943	9.479.914
35	Prilivi iz osnova dugoročnih kredita	+	0	0
36	Prilivi iz osnova kratkoročnih kredita	+	0	3.631
37	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	+	0	0
38	Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (od 39 do 44)		1.575.638	1.567.323
39	Odlivi iz osnova otkupa vlastitih dionica i udjela	-	0	0
40	Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	-	1.573.968	1.567.323
41	Odlivi iz osnova kratkoročnih kredita	-	0	0
42	Odlivi iz osnova finansijskog lizinga	-	0	0
43	Odlivi iz osnova isplaćenih dividenda	-	0	0
44	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	-	1.670	0
45	Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (33-38)		8.133.305	7.916.222
46	Neto odliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (38-33)		0	0
47	D. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (18+31+45)		8.215.241	11.489.954
48	E. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (18+32+46)		3.429.993	5.941.968
49	F. NETO PRILIV GOTOVINE (47-48)		4.785.248	5.547.986
50	G. NETO ODLIV GOTOVINE (48-47)		0	0

51	H. Gotovina na početku izvještajnog perioda		24.913.063	19.365.077
52	I. Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	+	0	0
53	J. Negativne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	-	0	0
54	K. Gotovina na kraju izvještajnog perioda (51+49-50+52-53)		29.698.311	24.913.063

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 25. 2. 2021. godine.

Hermedin Zornić, predsjednik Uprave Društva
Slaven Zeljko, član Uprave Društva

Izveštaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na 31. 12. 2020. godine

Naziv pravnog lica: „Operator – Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	DIO KAPITALA KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRIVREDNOG DRUŠTVIA						MANJINSKI INTERES	UKUPNO KAPITAL (7+8)
	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Revalorizacijske rezerve	Nerealizovani dobiti/gubici	Ostale rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit/gubitak nepokriveni	Ukupno (2+3+5+7)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Stanje na 31. 12. 2018. god.	30.039.910	0	0	6.074.467	5.653.702	41.768.079	0	41.768.079
2. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	0	0	0	0	0	0	±	0
3. Efekti ispravki grešaka	0	0	0	0	0	0		0
4. Ponovo iskazano stanje na 31. 12. 2018, odnosno 1. 1. 2019. god. (1 ± 2 ± 3)	30.039.910	0	0	6.074.467	5.653.702	41.768.079		41.768.079
5. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava	0	0	0	0	0	0		0
6. Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	0	0	0	0	0	0		0
7. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvještaja u drugu valutu prezentacije	0	0	0	0	0	0		0
8. Neto dobit/gubitak iskazan u bilansu uspjeha	0	0	0	0	669.868	669.868		669.868
9. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapital	0	0	0	0	0	0		0
10. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	0	0	0	3.015.369	0	3.015.369		3.015.369
11. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala	3.015.369	0	0	9.479.914	0	12.495.283		12.495.283
12. Stanje na 31. 12. 2019. godine, odnosno 1. 1. 2020. godine (4 ± 5 ± 6 ± 7 ± 8 ± 9 -10 + 11)	33.055.279	0	0	12.539.012	6.323.570	51.917.861		51.917.861
13. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	0	0	0	0	0	0		0
14. Efekti ispravki grešaka	0	0	0	0	0	0		0
15. Ponovo iskazano stanje na 31. 12. 2019, odnosno 1. 1. 2020. god. (12 ± 13 ± 14)	33.055.279	0	0	12.539.012	6.323.570	51.917.861		51.917.861
16. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava	0	0	0	0	0	0		0
17. Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	0	0	0	0	0	0		0
18. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvještaja u drugu valutu prezentacije	0	0	0	0	0	0		0
19. Neto dobit (gubitak) iskazan u bilansu uspjeha	0	0	0	0	-356.719	-356.719		-356.719
20. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapitalu	0	0	0	0	-1.445.328	-1.445.328		-1.445.328
21. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	0	0	0	9.304.513	1.425.739	10.730.252		10.730.252
22. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala	9.304.513	0	0	9.708.943	0	19.013.456		19.013.456

23. Stanje na 31. 12. 2020. god. (15±16±17±18±19±20-21+22)	42.359.792	0	0	12.943.442	3.095.784	58.399.018		58.399.018
---	------------	---	---	------------	-----------	------------	--	------------

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 25. 2. 2021. godine.

Hermedin Zornić, predsjednik Uprave Društva
Slaven Zeljko, član Uprave Društva